Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 30 Montgomery St.
Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXVIII. Ч. 64. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 4-го КВІТНЯ 1981 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, APRIL 4, 1981 No. 64. VOL. LXXXVIII

МекГю виступив в обороні Руденка

Кергонксон, Н. Й. (О.В.). — Турбуючись про долю засудженого і хворого українського поета, письменника і голови Української Групи сприяння виконанню Гельсінкських угод, Миколи Руденка, українці Кергонксону, репрезентовані Відділом УККА, відвідали 9-го лютого бюро місцевого конґресмена Метью Ф. МекГю, щоб попросити його інтервеньювати в користь Миколи Руденка, що його між іншим американські законодавці у Вашінґтоні номінували на нагороду Нобеля вже цього року.

Українці-делегати мали успішну зустріч з представником конґресмена, що сам у той час перебував на сесії Конґресу в столиці країни.

Вже після трьох днів по цих відвідинах, тобто 13-го лютого, конґресмен М.Ф. МекГю, відомий прихильник української боротьби за національні й людські свободи, відповів кергонксонським українцям листом та вислав вимовного листа до Леоніда Брежнєва, в якому писав, що він сподівається корисного і швидкого „втручання" Брежнєва в трагічну долю М. Руденка і цим полегшення умов його тюрми. Конґресмен МекГю також переказує в листі до Брежнєва життя Руденка, виявляючи при тому добру поінформованість з підсовєтським життям українців; говорить про заслуги Руденка в часи Другої світової війни, поранення та відзначення за героїзм; далі торкається суворости й несправедливости засуду й того, що Руденкові, згідно з найновішими повідомленнями з дому неволі, доведеться тяжко працювати — ще тяжче як досі — бо його зняли з в'язничної групи інвалідности через жорстокість і безчинства каральних органів КҐБ і адміністрації в ув'язненні. Пише конґресмен і про конфіскацію всього написаного Руденком і про оголошену ним безтермінову голодівку, яка перерве тонку нитку його життя. Конґресмен переконує Брежнєва з гуманних спонук втрутитися в сваволю каральних властей і врятувати життя М. Руденка, полегшуючи умови його ув'язнення. А ще краще й важніше — закликає М.Ф. МекГю — взагалі перевірити негайно засуд Руденка, який вже триває чотири роки. Присуджені ще вісім років ніколи Руденко не переживе, і тому, беручи до уваги всі ці міркування, Миколу Руденка совєтська влада повинна взагалі випустити з тюрми. „Ваша співпраця і допомога буде добре оцінена, — пише М. Ф.МекГю Брежнєву; і являтиме з себе акт державницького підходу до справи. Я сподіваюся, що ваш уряд якнайшвидше звільнить М. Руденка", — закінчує цими словами півтористорінковий лист конґресмен.

В українській делегації до законодавця брали участь голова Відділу УККА д-р Олег М. Волянський; Данило Слободян, заступник голови; д-р Роман Барановський, секретар; і Іван Хоманчук, організаційний референт Відділу.

На руки д-ра О. Волянського конґресмен прислав копію листа, висланого до голови СССР Брежнєва; відпис виступу конґресмена на сесії 97-го Конґресу у Вашінґтоні в День Української Незалежности 22 січня, де М.Ф. МекГю говорив з переконанням і знанням справи про справедливі українські змагання за волю й незалежність проти совєтської тиранії.

У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ УРОЧИСТО ВІДБУЛАСЯ ІНСТАЛЯЦІЯ ВЛАДИКИ СТЕПАНА СУЛИКА

Філядельфія, Па. (В. Д.). — Вівторок, 31-го березня 1981 року, буде записаний золотими літерами в анналах Української Католицької Церкви, бо в цьому дні, згідно зі світлими історичними традиціями українського церковного обряду, Архиєпископ Степан Сулик був введений на митрополичий престіл як п'ятий з черги Митрополит Української Католицької Церкви в Америці.

Владика Степан Сулик в оточенні інших владик і духовенства після інтронізації.

(фота: ред. Рома Гадзевич)

Чин поставлення на престіл перевів Апостольський Делеґат у ЗСА Архиєпископ Піо Лаґі.

Під час Архиєрейської Божественної Літургії президіював Владика Мирослав Любачівський, Коадьютор Верховного Архиєпископа Львова для українців католиків, Блаженнішого Отця Йосифа Кардинала Патріярха Сліпого.

Владика Джан Кардинал Кроль, римо-католицький Архиєпископ Філядельфії, був гостем під час Богослуження. Обов'язки архидиякона під час інсталяції на митрополичий престіл виконував о. митрат Степан Тиханський, а номінаційну Булю відчитали українською мовою о. шамбелян Степан Гриньох і англійською мовою о. шамбелян Михайло Польовий.

Отці декани філядельфійської Архиепархії зложили „гомаґію" новопоставленому Митрополитові в імені власному та духовенства Архиепархії. Капелянами для Апостольського делеґата були о. Теодор Винник, ЧБМ, і о. шамбелян Йосиф Федорик; для Кардинала Кроля капелянами були о. Архимандрит Віктор Поспішил і о. шамбелян Михайло Федорович, а для Архиєпископа-Коадьютора Любачівського капеляном був о. прелат Володимир Паска, ректор Духовної семінарії у Вашінґтоні.

Архиєрейську Божественну Літургію відправив Архиєпископ Митрополит Степан Сулик і Владика Митрополит Максим Германюк, ЧНІ, Архиєпископ Вінніпеґський; Митрополит Степан Коціско, Архиєпископ Мунгальський для закарпатців у ЗСА; Йосиф Тавіл, Архиєпископ і Апостольський екзарх для мелхітів-католиків візантійського обряду; Василь Лостен, Епарх Стемфорду; Інокентій Лотоцький, ЧСВВ, Епарх Чікаґо; Кир Ізидор Борецький, Епарх Торонтонський; Андрей Роборецький, Епарх Саскатунський; Ніль Саварин, ЧСВВ, Епарх Едмонтонський; Єронім Химій, ЧСВВ, Епарх Ню Вестмінстерський; Андрій Сапеляк, СДБ, Епарх Буенос Айресу, Арґентина; Дмитрій Ґрещук, Єпископ-помічник Едмонтонський; Михайло Дудик, Епарх Пассейку; Еміль Міхалік, Епарх Парми, Огайо; Іван Білок, Єпископ-помічник Піттсбурґу; Тома Долинай, Єпископ-помічник Пассейку.

До Служби Божої співслужили: о. шамбелян Іван Білянич із філядельфійської Архиепархії; о. прелат Еміль Монастирський із Стемфордської Епархії; о. шамбелян Володимир Білинський з Епархії св. Миколая в Чікаґо. Диаконами при Богослуженні були: о. Роман Дубицький і о. Яків Мельник. Капеляном Митрополита Сулика під час Літургії був о. Роман Ревак, а о. Мартин Канаван виконував обов'язки церемонієра. Участь у Літургії брали також о. прелат Патрикій Пащак, протоігумен Отців Василіян в Америці, і о. прелат Михайло Гринчишин, протоігумен Отців Редемптористів у Канаді.

Присутніми на торжестві інсталяції були: о. прелат д-р Юрій Миляник з Ватикану, підсекретар Священної Конґреґації для Східніх Церков; та дванадцять римо-католицьких єпископів з Філядельфії і сусідніх стейтів.

Блаженнішого Митрополита Мстислава Скрипника, Голову Української Православної Церкви в Америці, заступав Архиєпископ Константин Баган в асисті о. протопресвітера Степана Біляка, пароха катедри св. Володимира у Філядельфії і головного контролера УНСоюзу, та о. протопресвітера Артема Селепини, голови Консисторії Української Православної Церкви в ЗСА.

Під час Богослуження співали об'єднані хори Філядельфійської Митрополії під управою маестра Осипа Лупаня.

Промовляючи англійською мовою, Апостольський делеґат Архиєпископ Піо Лаґі зложив ґратуляції і привіт від Папи Івана Павла II для новоінстальованого Митрополита Сулика та для вірних Української Католицької Церкви в Америці, кажучи, що Святіший Отець буде молитися за успіх і поступ нового українського Митрополита в Америці та буде допомагати йому в його відповідальній праці, і закликав вірних Української Католицької Церкви в Америці піддержувати нового Митрополита для добра Української Католицької Церкви в Америці і в світі.

Митрополит Сулик, виголошуючи свою першу промову як голова Україн-

(Продовження на ст. 3)

ІНФОРМУЮТЬ ПРО „УКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ФРОНТ"

Ню Йорк. (Пресова Служба ЗП УГВР). — Нижче друкуємо самвидавний документ, який розповсюджується в СССР п. н. „Ще до історії УНФ". УНФ — Український Національний Фронт — це організація, яка постала в половині 1970-их років з ініціятиви Миколи Крайника. Вона не має нічого спільного з організацією під тією самою назвою, що існувала в 1960-их роках і була заснована Зіновієм Красівським та іншими.

Перші відомості про новий Український Національний Фронт були друковані у „Віснику репресій в Україні", випуск 8, Закордонного Представництва Української Гельсінкської групи (серпень 1980).

Цей новий документ докладніше подає обставини створення УНФ та розкриває методи, що їх застосував КҐБ для його нищення.

„21 серпня 1980 року Івано-Франківський обласний суд засудив Миколу Михайловича Крайника на сім років позбавлення волі в таборах суворого режиму і три роки заслання за 'антирадянську агітацію та пропаґанду'. У зв'язку з цим ми хочемо з'ясувати, хто такий Микола Крайник і в чому полягає його 'антирадянська діяльність'.

Микола Крайник народився 20 квітня 1935 року в селі Солуків Долинського району Івано-Франківської області; в нього двоє дітей — Тарас, 1962 року народження, і Оксана, 1966 року народження.

У 1967 році Микола заочно закінчив історичний факультет Чернівецького державного університету. Був членом КПСС, працював директором Солуківської восьмирічної школи. Від 1968 до 1970 року керував на громадських засадах роботою по газифікації села.

Два роки (1969-1971) за ним постійно наглядали органи державної безпеки. Привід до цього дав донос Вінтової Марії Василівни (тепер Літвініна), якій Крайник допомагав готуватися до вступних іспитів на історичний факультет Івано-Франківського пединституту і, як історик, іноді давав неофіційне тлумачення історичних фактів. У 1971 році його постійно викликали до КҐБ, потім вилучили з КПСС і звільнили з роботи.

У Долинському районі тепер вже неблагонадійному М. Крайникові роботи не давали. Тому в 1972 році він влаштувався на роботу в будівельному управлінні ч. 27 тресту „Укргазбуд". Працював слюсарем, грубником. Але й тут у 1976 році його звільнили з роботи у зв'язку з прибуттям на будівництво французьких інженерів.

Від 1978 року до часу арешту Крайник працював мотористом у Марійському управлінні свердлових робіт Туркменської ССР.

В половині 1970-их років Миколі Крайникові народилася думка про потребу заснування нелегальної організації з метою пропаґанди своїх політичних поглядів (він вимагав демократизації всього 'радянського' суспільства, свободи слова, друку, демонстрації, свободи сумління, припинення

(Закінчення на стор. 4)

Померла св. п. Ганна Дмитерко-Ратич

Едисон, Н. Дж. — В п'ятницю, 3-го квітня 1981 року, тут померла у місцевому шпиталі на 89-му році життя св. п. Ганна Ратич з дому Дмитерко десятник Українських Січових Стрільців, а згодом Української Галицької Армії, учасниця бою під Лисовичами і над Стрипою, визначна членка багатьох суспільно-громадських і жіночих організацій, педагог, активістка у рідному шкільництві, „Просвіті" та багатьох інших організаціях та установах.

Покійна народилась в Підберізцях, Львівської області. В 1911-12 роках належала до тайної організації „Пласт", а в 1914 році вступила до військової формації Українських Січових Стрільців і разом з ними, а потім УГАрмією перейшла усі воєнні лихоліття, бої побувала у східній частині України. В 1919 році вийшла заміж за Василя Ратича і довгі роки проживала в Рогатинщині. В 1949 році прибула до З'єднаних Стейтів Америки, де ввесь час брала активну участь в громадському житті, зокрема в жіночих організаціях.

Св. п. Ганна Дмитерко-Ратич залишила в жалобі трьох синів — Любомира, Олега і Ростислава з родинами. Докладні інформації про Панахиду і похорони будуть подані в окремому повідомленні.

Державний департамент розвиває широку діяльність

Вашінґтон. — Не зважаючи на перебування президента Роналда Реґена в шпиталі після замаху на нього і переведеної операції, державний департамент інтенсивно переводить у життя намічені вже перед тим політичні пляни. В п'ятницю, 3-го квітня, державний секретар Александер Гейґ відлітає у довшу поїздку на Близький і Середній Схід та при цій нагоді відвідає деякі країни в Европі, а його помічник і заступник в африканських справах Честер Крокер приготовляється до важливої місії в Південній Африці. Крім цього, державний департамент готує засоби для евентуальної політичної інтервенції у випадку совєтської агресії на Польщу, чи інших несподіванок.

Секретар відвідає на Середньому Сході Савдійську Арабію, а відтак — Йорданію і Єгипет. У його антуражі будуть окремі особи, які в той час відвідають Ірак.

Відвідини Іраку в полученні з іншими подіями, які останньо мали місце в тому обширі, як наприклад, продаж амуніції й зброї Іракові Єгиптом, та загострення відносин між Совєтським Союзом і Іраком, недавнім клієнтом Москви, можуть мати далекойдучі наслідки.

У зв'язку з вагомістю поїздки на Середній Схід Гейґ відвідає після неї Англію, а, можливо, також Францію і Західню Німеччину. Вже перед тим було устійнено, що він відвідає Еспанію з групою експертів для різних проблем.

Поїздка Честера Крокера до південної Африки попереджена випрацьовуванням зовсім нового американського пляну передання Намібії повних прав державної суверенности. В тій справі Вашінґтон працює у тісному порозумінні з Парижем, Лондоном, Бонном та Оттавою. Дотепер зобов'язував плян ОН, який передбачував передання влади партизанським формаціям політичного порозуміння „Південнозахідня африканська народна організація".

Ця організація є під рішучим впливом Совєтського Союзу, який допомагає їй через Анголю зброєю, інструкторами й усіми іншими засобами.

В основі американського пляну є заперечення конфронтації і виключення Південноафриканської республіки, а навпаки — притягнення її й інших африканських країн до співпраці в переведенні в життя й закріплення державности Намібії. Плян ОН передбачував фактичне передання влади Південнозахідній африканській народній організації — СВАПО і виключення організації „Турнгаллє", яка об'єднує чорних і білих мешканців Намібії і тепер виконує владу при допомозі Південноафриканської республіки. Плян американців передбачує включення організації „Турнгаллє".

ЗСА припинили допомогу Нікараґуа

Вашінґтон. — Уряд ЗСА повідомив офіційно, що припинено всяку допомогу Нікараґуа у зв'язку з потвердженою понад усякий сумнів доставою зброї з Нікараґуа для сальвадорських лівих повстанців.

Урядові війська в Ель Сальвадорі розбили головні скупчення червоних партизан і тільки допомога зі зовні дає їм змогу ще якоюсь мірою проявлятися. Керівні центри правих кіл Нікараґуа, які перебувають в сусідній республіці Гондурас заявляють, що вони будуть готові в недалекому часі почати збройні виступи проти теперішнього уряду Нікараґуа.

Ще попередній Уряд президента Джіммі Картера признав 75 мільйонів долярів допомоги Нікараґуа, яка після державного перевороту опинилася в господарських труднощах, а зокрема в харчевих клопотах.

Уряд президента Реґена після перебрання влади продовжав ту допомогу, але, як стало відомим, що Нікараґуа доставляє зброю лівим і комуністичним елементам в Ель Сальвадорі перестеріг, що її припинить, коли Нікараґуа не перестане сприяти сальвадорським партизанам і не припинить достави зброї до них. Не зважаючи на заперечення лівого уряду Нікараґуа, зброя й далі йде з тієї країни до Ель Сальвадору. Крім цього режим у Нікараґуа переводить внутрі й на зовні свою комуністичну політику. На недавньому 26-ому З'їзді КПСС брала участь офіційна делеґація Нікараґуа, а її речник солідаризувався з совєтським урядом.

Праві еміґранти, які опинилися в сусідній країні Гондурас, організують збройні відділи для боротьби з теперішнім режимом Нікараґуа. В тому, як подають міжнародні засоби масової інформації, сприяє їм правий уряд Гондурасу. Останньо командування тих відділів повідомило, що воно в коротці буде готове до виступу. Дотепер його відділи налічують 600 людей. А військо Нікараґуа налічує понад 40,000 вояків та ще й до того є 200,000 міліції.

Протиурядові угрупування Нікараґуа, які приготовляють збройні виступи проти теперішнього уряду, складаються з різних політичних течій. Основне ядро — це демократи, але є також соціялдемократи та прихильники колишнього правого режиму покійного Анастазія Сомози, якого терористи вбили після його виїзду з Нікараґуа.

В Америці

ПОЛІЦІЯ І ЧЛЕНИ СПЕЦІЯЛЬНОЇ КОМІСІЇ, які досліджують масові вбивства негритянських дітей в Атланті, Джорджія, заявили спочатку, що тіло знайдене в ріці Чатагучі це 13-річний Тимоті Л. Ґилл, якого поліційні чинники не зараховували до 22-ох замордованих чи пропавших без вістей дітей, що їхні справи розслідує спеціяльна комісія складена з фахових криміналістів і службовців ФБІ. На другий день вранці численні радіостанції повідомили, що після довшого огляду тіла спеціялісти ствердили, що втоплений юнак це приблизно 20-річний негритянин, прізвища якого ще не вдалося встановити.

НАГОРОДИ ОСКАРА за найкращу гру у фільмах отримали Роберт де Ніро і Сісі Спейсек за виступи у фільмах „Реджінґ булл" і „Колмайнер'с дотер." Найбільше нагород, бо аж чотири Оскари отримав фільм „Ординері піпл", режисером якого був Роберт Редфорд. Церемонію нагород і вручення Оскарів оглядало на телевізійних екранах понад 100 мільйонів американців. З огляду на спробу атентату на життя президента Роналда Реґена, церемонія роздачі нагород була відкладена на 24 години. Передбачений виступ Президента накручений на стрічці був показаний під вас цієї церемонії. Президент Реґен, як відомо, був сам колись фільмовим артистом і у певному часі сповняв функцію голови профспілки артистів.

У ПЕНТАҐОНІ ПРОХОДИТЬ, на зарядження секретаря Департаменту оборони Каспара Вайнберґера, пересунення на вищих становищах. Вайнберґер хоче особисто присвячувати більше уваги плянуванню і політиці, а натомість заставити керівників окремих відділів виконувати практичну роботу в Пентаґоні. Крім того він вирішив надати більшого авторитету шефам окремих родів армії.

ДО БЕЙРУТУ, Ливан, прибув після важкої операції Джордж Габаш, керівник „Народного Фронту звільнення Палестини", крайньої марксистської арабської організації. Терористичні виступи тієї організації в минулому були винятково жорстокі й тим вони вирізнялися серед інших акцій, що також були безоглядні, але в меншій мірі.

У світі

ІЗРАЇЛЬСЬКИЙ ВІЙСЬКОВИЙ КОМУНІКАТ подав до відома, що в південній частині Ливану відбулися бої між відділами ОН та ливанськими офіційними чинниками з одного боку, а з другого — ізраїльськими і їхніми християнськими союзниками. В одній із таких сутичок були людські жертви. Відділи ОН, які пробували ввійти в село Тулин, розташоване понад п'ять миль на північ від ізраїльсько-ливанського кордону, зустріли там велике ізраїльське з'єднання, яке начислювало понад 300 осіб. Ізраїльська частина була озброєна важкою зброєю й не допустила відділів ОН вступити до тієї місцевости. Ізраїльські частини не лише силою не допустили війська ОН виконати доручене йому його командуванням завдання, але й пізніше знищили цілий ряд будинків у тому селі. Будинки належали до арабських родин, які, згідно з ізраїльськими інформаціями, допомагали палестинським терористам у виконуванні нападів на ізраїльське поселення.

БЕЛЬГІЙСЬКИЙ ПРЕМ'ЄР Вилфрід Мартенс зрезиґнував з усім своїм урядом у зв'язку з великими розходженнями між головними партіями Бельгії. Він висунув проєкт індексувати, тобто пов'язати заробітні платні з показником коштів прожитку, достосовувати заробітні платні рівнобіжно й автоматично до піднесення коштів прожитку. Король Бодуен не прийняв резиґнації прем'єра, але розпочав консультації з провідними діячами різних угрупувань і з деякими позапартійними експертами; одночасно з тим уряд видав екзекутивний розпорядок про замороження всіх цін упродовж одного місяця. Після того або розпорядок щодо цін буде скасований, або парлямент ухвалить відповідний закон. Міністер фінансів Ґастон Айскенс поінформував, що розпорядок про замороження цін відноситься також у однаковій мірі до закордонних товарів у роздрібному і гуртовому продажу. Уряд прем'єра Мартенса був тільки п'ять місяців при владі, і загально вважають, що повсталі внутрішні труднощі ускладнять працю урядові на майбутнє.

РІК ТОМУ старший сержант Самуель Дов зробив переворот у африканській республіці Ліберія. Одночасно проти старшого сержанта почали бунтуватися інші вояки, а навіть цивілі, і його уряд був загрожений. На запрошення С. Дова Вашінґтон вислав йому на підмогу відділ „зелених беретів", складений з сотні людей. Цей відділ займеться вишколом війська Ліберії, яке дістало нове узброєння.

ЯК ПОДАЄ АНГЛІЙСЬКЕ інформаційне аґентство Ройтерс, партизани з групи Полісаріо у західній частині Сагари, яка колись належала до Еспанії, повели широкі акції проти військових частин Марокко. Партизани Полісаріо мають підтримку Альжиру, звідки вони дістають зброю, харчі та фінансові засоби. Марокко прилучило до своєї території значну частину колишніх посілостей Еспанії, а група Полісаріо обстоює вимогу створення з тих теренів самостійної держави. В цьому допомагає партизанам не тільки уряд Альжиру, але й деякі інші арабські країни. Згідно з інформацією аґентства Ройтерс, протягом одного останнього тижня партизани Полісаріо вбили понад 500 марокканських вояків, а значне число поранили; партизани намагалися здобути укріплений осередок і ґарнізонне місто Ґуельта-Земмур, яке панує над тими теренами. Нові акції партизан Полісаріо викликали загострення відносин між Марокко і Альжиром і між ними, з приводу різної постави до вимог групи Полісаріо, вже було дійшло до збройних прикордонних конфліктів.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Subscription: 1 year — $30.00, 6 months — $16.00, 3 months — $9.00. UNA members 65¢ a month. Change of address — 50¢. Make checks or money orders payable to "Svoboda".
Postmaster: Send address changes to "Svoboda", P.O. Box 346, Jersey City, N.J. 07303.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Постріли, що потрясли Америку

Шість пострілів пролунало і відлунилося у всіх найменших закутинках З'єднаних Стейтів Америки, обізвалося по всіх країнах нашої плянети. Стрілялося бо у саме серце американського народу, в ним обраного президента країни Роналда Реґена. Президента поранено, поранено пресового секретаря Білого Дому Джеймса Брейді, члена Секретної служби Тимоті Дж. МекКарті і поліціянта Томаса К. Делаґені.

Здогадно („невинний, поки не доказано інакше") стріляла молода людина, походженням із заможної родини зі стейту Колорадо, Джон Гінклі. Стріляв, щоб попасти у Президента та його оточення. Влучили кулі у тіла людей, але не менш болюче влучили ці кулі у саме серце „одної нації під Богом зі свободою і справедливістю для всіх".

За останніх 17 років було більше десятка вбивств або спроб убивства ведучих американських людей — президентів, кандидатів на президента, провідників руху за людські права й інших. Масові вбивства дітей, юнаків та дівчат, старших віком самітніх людей. Вбивства з ціллю грабунку, знасилування, вбивства безцілеві, безглузді — вбивства ради вбивства, на вулицях, в установах, у склепах, у засобах масової транспортації, у парках, у приватних помешканнях — всіх не перерахувати.

Нашу уяву про Америку, як одну з цивілізованіших і наймирніших країн у світі, не вбито, але вона, ця уява, зазнала важких поранень.

„Що сталося з нами?" „Коли наступить кінець цьому варварству?" „Коли запанує порядок і добро?" — ці запитання можна було почути під час опитування так званих „пересічних американців", переведених відразу ж після стрілянини у Вашінґтоні.

Питання ці тривожили людей після вбивства колишнього президента Джона Ф. Кеннеді, його брата Роберта Ф. Кеннеді, Мартина Лютера Кінґа; після спроб вбивства Джорджа Воллеса, президента Джералда Форда, після недавнього вбивства музиканта Джона Леннона і багатьох інших.

Де шукати відповідь, чи відповіді на ці нуртуючі питання? Очевидно, що самою забороною посідання вогнепальної зброї не можна розв'язати проблеми злочинности та її невпинного зросту. Проте, не можна погодитися із твердженням речників Крайового об'єднання рушниць, що, мовляв, „зброя не вбиває людей, людей вбивають люди".

Так, звичайно, справа у людях, у їхніх моральних засадах. Це — глибока, довгими роками творена проблема. Проте, її поглиблено, і відкрито легкий шлях злочинним елементам улеґалізуванням продажу певних родів зброї.

Багато чинників і довгі роки спричинилися до існуючого застрашуючого стану стрімкого зросту злочинів в Америці. Одним із чинників є можливість легкого придбання зброї. Але корінь, або, правильніше сказати, корені зла, слід шукати, в першу чергу, у занепаді моральних вартостей, моральних засад. Їх треба шукати у сумнівної якости телевізійних програмах, у розпусті, у тій ляві ні наркотиків, що заливає всю країну і що масово вже залила дітей-початківців — майбутніх наркоманів, пересічний вік яких, згідно з офіційною статистикою, становить 12 років! Причин треба шукати і в шкільній системі, де „видворено" авторитет батьків, де функції батьків, чи пак їхні привілеї виховувати дітей, освідомлювати їх, у таких глибоко індивідуальних і особистих питаннях, як питання статевих відношень, перебрано так званними „фахівцями".

Відповіді на питання „Що сталося з нами?" треба шукати у пересиченні молоді всіми доступними матеріяльними вартостями, а натомість недостачі цінностей духових, і найголовнішої із них — молитви у школі; у доступі до найогиднішої порнографії, показуваної у їхніх хатах — на кольорових екранах, у розкішних виданнях, виставлених до диспозиції всім, і найменшенькім, на кожному, так би мовити, розі — в будь-якій аптеці, в крамницях із харчами, не кажучи вже про книгарні, або фільми на екранах кінотеатрів.

І зрештою, тих причин слід шукати в застрашаючій статистиці — один мільйон річно леґальних убивств отих „ще ненароджених" та заохочування до цього вчинку молоденьких дівчат (починаючи від 11-12 років життя) посталими кілька років тому, так званими організаціями „Пленд Перентгуд", що із радіостанцій заохочують за лише 10-15 долярів доконувати абортів і не боятися, бо „батьків про це повідомлено не буде".

Треба, як сказала під час інтерв'ю після поранення Президента його дочка, дій, треба вжити заходів „негайно, відразу". Репортер запитав її — „Що ж можуть зробити люди?" Відповідь була проста і зрозуміла: „Багато, дуже багато. Люди можуть розгніватися". Так, нарід може розгніватися. Може і мусить. І вимагати змін у напрямку привернення морального підложжя цієї країни, поки ще не пізно. Поки наступні шість пострілів не пролунають знову і знову не потрясуть якоюсь родиною, якимсь містом, а то й цілою країною.

„ВСІ МАЄМО ДАТИ ВКЛАД У РОЗВИТОК НАШОЇ ЦЕРКВИ"

(Промова Архиєпископа-Митрополита Степана Сулика на бенкеті після його інсталяції на Митрополичий Престол у Філядельфії у вівторок, 31-го березня, 1981 року).

Святковий характер цієї величної громади, зібраної тут сьогодні, мушу визнати, є приємним піднесенням мого духа, вважаю бо вашу присутність тут справжнім висловом вашого бажання піддержати й допомогти мені у виконанні важливих обов'язків, покладених на мене урядом митрополита й єпископа. Я потребую цієї заохоти й запевнення, що їх ви так благородно мені жертвуєте, бо безліч нерозв'язаних проблем і питань без відповіді є постійно перед моїми очима. Я згадаю про деякі, що їм насамперед задумую присвятити свою увагу.

Дозвольте спершу ствердити, що я від усього серця піддержую завдання, накреслене для нас Його Блаженством Йосифом Сліпим і підтверджене Його Святістю Папою Іваном Павлом II, а саме, оживлення нашої Української Церкви. Це охоплює перш усього розвиток свідомости, що ми не тільки належимо до Всесвітньої Католицької Церкви, але насамперед ми є членами Східньої Католицької Церкви, поруч інших Східніх Католицьких Церков і поруч Церкви латинського обряду. Ця свідомість спільної спадщини і спільної долі українців католиків в Україні, З'єднаних Стейтах Америки, Канаді й у всьому світі мусить бути привернена нашим священикам і народові. Пліч-о-пліч із цим зростаючим зрозумінням, що ми є окремою Церквою, хоч в єдності з Апостольським Престолом у Римі, і повністю користаємо з усіх благодатей, що припадають нам завдяки зв'язкові з Наступником Св. Петра, ми всі маємо дати вклад у дальший органічний розвиток структури нашої Церкви. Я приєднуюся до наших Владик, які з різних нагод висловили свою палку надію, що Апостольський Престол у відповідному часі вважатиме можливим визнати потребу і користність існування Українського Католицького Патріярхату.

Я дуже бажав би знайти способи й засоби для допомоги нашій Мовчазній Церкві в катакомбах України. Присвята, запопадливість і дух жертви тих Владик, священиків і вірних є, на мій погляд, причиною, чому Бог і далі обдаровує нас у вільному світі ласками і благословенням. Ми зобов'язані до вдячности за їх блискучий приклад для людства, і зокрема для власної користи — ми повинні знайти способи, як могли б ми їм помогти і їх зміцнити.

Вістки, що їх вони змогли передати у вільний світ, зокрема до Його Блаженства, вказують на те, що вони невимовно радіють і скріплюються новинами про успішний розвиток нашої української Церкви у вільному світі; як запопадливо ми сприяємо й зберігаємо українську релігійну, культурну й національну спадщину; з яким духом єдности ми працюємо спільно для здійснення наших священних цілей і мети. Ні, ми не можемо й ніколи їх не забудемо!

Усі Владики, священики й монахи в Українській Церкві зобов'язані, на мою думку, активно піддержувати і сприяти інтересам української нації. Це зобов'язання включає вирощування і зберігання української релігійної, національної і культурної спадщини, а теж включає політичні аспірації українського народу в його батьківщині.

Українець, народжений у З'єднаних Стейтах Америки, вважатиме цю країну своєю батьківщиною, але це не буде перешкодою для його любови до українського народу, і його любов до Америки може співіснувати із схваленням національних аспірацій у ставленні до України.

А щодо політичних угрупувань між нами, українцями, єпископ чи священик як приватна особа може бути льояльний до тієї чи іншої частини української політичної групи, але він не може сприяти тій групі зі свого офіційного становища.

Коли мова про моє ставлення до українських політичних ідеологій і груп, то, визнаючи свій обов'язок релігійного голови більшости українців у цій країні, я буду керуватися такими засадами:

1. Я працюватиму з усією енерґією і запалом для збереження миру і співпраці між різними політичними групами й організаціями. Зберігаймо непорушним і не розчленованим наш Український Конгресовий Комітет Америки!

2. Прохаю шановних провідників усіх політичних груп не робити спроб втягування єпископів і священиків у партійну політику. Ми будемо служити невтомно Богові й гуртувати та об'єднувати нарід у нашій Українській Церкві, а ви, наші політичні провідники, будете тоді вести їх до політичних ідеалів і цілей.

3. Я закликаю вас, політичні провідники українського народу, католики, православні й протестанти, стати активними членами своїх окремих Церков. Дайте вашій Церкві в дусі справжньої співпраці свій ентузіязм, свою любов до української нації, свою запопадливість і духа жертвенности, але не вводіть своїх політичних проблем і турбот у життя наших Церков.

Хай буде хвала Богові за підбадьорливий факт, що

(Продовження на ст. 3)

Володимир Левенець

МАДРИДСЬКИЙ ТУПИК

Чимало західніх держав, зокрема европейських, включно із сиґнаторами Гельсінкської угоди, ще далі, мабуть, уже за старою традицією і ще старшою формою західнього опортунізму, повторяють на всі лади фрази про конечність продовження політики детанту і так званої розрядки між З'єднаними Стейтами Америки і Совєтським Союзом в першу чергу і Заходом та комуністичним бльоком держав взагалі. Не зважаючи на останні потягнення комуно-московських імперіялістів, зокрема їхнє військове вторгнення до Афганістану і зумисне використовування періоду „мирного співіснування" для продукції модерної зброї з метою перегнати в озброєнні Америку, західні, — чи як каже совєтська пропаганда, — „імперіялістичні держави" все ще намагаються привернути „старі добрі часи" співпраці з Москвою і встановлення „рівноваги сил" на основі поділу сфери впливів у світі.

Мадридська нарада

Не зважаючи на превентивні політичні протизаходи ЗСА, які були спрямовані на те, щоб змусити кремлівських диктаторів до відтягнення їхніх військ з Афганістану і на зміни в американській закордонній політиці, головно після президентських виборів у листопаді 1980 року і приходу до влади республіканців, комуно-московські імперіялісти не змінили свого стратегічного пляну опанування вільної ще частини світу тому, бо вони побачили, не тільки нерішучість Заходу, але навіть й нездібність знайти нову далекоперспективну концепцію сконсолідованого наступу Заходу на совєтські розбудовані у світі і добре закріплені позиції.

Багато надій покладали західні держави на конференцію безпеки і співробітництва в Европі, сподіваючись, що вона стане форумом, на якому можна буде обговорити не тільки питання оборони прав людини, але також заторкнути різні аспекти перспективної безпеки в Европі в світлі існуючої загрози і накопичення зброї обидвома бльоками.

Та однак так не сталося. Конференція уже від самого початку натрапляла на великі труднощі й існували навіть побоювання чи не прийдеться її цілковито відкликати з огляду на хронічну непогодженість комуністичного бльоку при устійнюванні програми. Успішними, зі становища Заходу, треба вважати тільки перших три тижні тривання конференції, на якій на повну ширину були піднесені проблеми потоптання прав людини в Совєтському Союзі й інших комуністичних країнах, до чого спричинилась у першу черга численна американська делеґація, що її в той час очолював колишній генеральний прокуратор в Уряді президента Джіммі Картера Ґріффін Белл і до якої входив, як повноправний її член — адвокат Мирослав Смородський, який вніс свій позитивний вклад в обговорення на цій нараді важливих проблем оборони прав людини. Позитивом треба вважати також проведені СКВУ, Закордонним Представництвом Української Гельсінкської Групи, АБН-ом й іншими організаціями політичних акцій, які не тільки звернули увагу західніх представників на недоліки комуно-московської тоталітарної системи, але також запротестували проти посилених репресій у СССР та в'язнення і безпідставні засуди численних борців, які у неймовірно важких умовах змагаються за національні і людські права.

Під теперішню пору, тобто на другій сесії Мадридської конференції зовсім погано представляються справи. Численні політичні аналітики, які займаються студіями цих проблем, кажуть, що вже сьогодні можна відкрито говорити про повне фіяско Европейської конференції. Представники західньоевропейських держав, члени Европейського Економічного Ринку, які недавно відбували свої наради в Голляндії виразно і недвозначно ствердили провал Мадридських нарад і скритикували комуністичний бльок за фразеологію, що її вони залюбки вживають тільки з цією метою, щоб продовжити безплідні розмови. Европейці думають, що краще закінчити цю конференцію якнайскорше, щоб не наражати зокрема малі держави на непотрібні витрати. Конференція є цілковито безплідна і, — як ствердив делеґат Голляндії Франц ван Донґен, — „зайшла у сліпий кут", з якого вже немає виходу.

Безвиглядність ситуації

„Якщо в недалекому майбутньому дійдемо до висновку, що навіть радикальні спроби знайти погодженість із східнім бльоком держав не довела до нічого, — заявив кореспондентам голляндський дипломат Ф. ван Донґен, — тоді признаймося бодай перед світом, що Мадридська конференція опинилась в тупику і її треба якнайскорше закінчити, визначивши чергову зустріч сиґнаторів не пізніше, як на 1983 рік".

Франц ван Донґен заявив при тому, що він говорить в імені західньоевропейських дежав, а також частини держав невтральних, чи радше непов'язаних із жадними політичними чи мілітарними бльоками. Виступаючи в дискусії над обговоренням порушеної голляндським

(Закінчення на стор. 5)

З НАШИХ БУДНІВ

В гуцульському стилі

Якось, у Літературно-Мистецькому Клюбі в Ню Йорку, хтось з наших, недавно прибулих з України, майстрів слова, звернувся до мене з гречним запитанням, чи не міг би я написати для нього монологу з любовною тематикою, і то в гуцульському стилі, якщо змога; в кожному разі, щось реґіональне.

На жаль, як нефахівцеві в любовному департаменті, не пощастило мені задовельнити цього соцзамовлення, але я дав землякові добру раду, хто міг би це акуратно виконати, а то знаний „колюмніст" журналу „Лис Микита" — Гриць Зозуля. Я ж бо пригадав собі, що в книзі монологів авторства знаменитого Ека, „Гриць Зозуля", знаходиться готова гумореска на любовну тему, власне в гуцульському характері. А за мотто послужила авторові перша строфка улюбленої колись українською молоддю і тепер ще популярної в Краю пісеньки з опери Барнича, „Гуцулка Ксеня".

„Гуцулко, Ксеню, я тобі на
трембіті,
лиш одній в цілім світі, —
про любов розкажу!"

Власне в цьому місці шановний автор ставить таке питання в справі формальній: „Чи він, той гуцул здурів чи ошалів, що про такі інтимні, делікатні справи, як любов, завзявся розповідати коханій дівчині такою довгою і тяжкою трубою! Любовні, мовляв, визнання чи закляття шепчеться коханій на вушко, а не грається на такому незграбному інструменті, що скликає людей на ґвалт, чи будить на пожар, або сумним голосом сповіщає, що в горах хтось переставився і прилучився до тіней забутих предків..."

„Або, скажемо, — веде річ далі Гриць Зозуля, — якби тому гуцулові таки справді забаглося освідчитись в любові чи то Ксені, чи Марічці, чи Анничці, то як він, варят, з такою трубою до хати влізе: дверима, вікном, чи комином?.. Чого доброго, міг би навіть дівчину перестрашити, якби це не була гуцулка, поскільки гуцульські дівчата як відомо, до полохливих, аж ніяк не зараховуються..."

А тому, що ці мої рядки писалися під час Великого Посту, підписаному хіба прийдеться чесно, немов на св. Сповіді признатися, що він не дуже того певний чи точно процитував слова Гриця Зозулі з його монологу, чи бува, не добавив чого лишнього від себе...

А звірити текст згідно з оригіналом, важкувато, для того, що книгу „Гриць Зозуля" ще тоді позичив хтось у мене з друзів-книголюбів і то на „вічне віддання", розуміється.

Так, чи так, з притчи, сиріч монологу новітнього Сковороди виходить моральна наука, що така велика труба, як трембіта, не надається до любовного діялогу, а тому рекомендується у таких випадках користуватись інструментами дрібнішого калібру, як дудка, сопілка, денцівка, а то й навіть мандоліна...

Але тут, прошу-перепрашаю, ми наблизилися, сказавши фаховою мовою, до такого контрапункту, де кінчиться гуцульський фолкльор, а починається бойківський, або й лемківський, а тому дозвольте поставити в цьому місці — крапку.

Ікер

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

НАЗВА УКРАЇНСЬКОГО ОБРЯДУ

У „Свободі" ч. 10 з 10-го березня ц. р. надруковано статтю Івана Я. Хамуляка „Від слів до акції", у якій між іншим написано таке: „Однією із найсильніших груп є карпаторусини. Вправді, деяке іноді може поважніше, як ми думаємо, зближення між нашими церковними достойниками і достойниками 'візантійського обряду' вже є".

У другому уступі п. н. „Значення Церков" написано таке: „Візантійський обряд є символом наших братів із Закарпаття, українсько-католицький обряд є символом наших людей із Галичини". Це невірна назва згаданих Церков.

У „Благовіснику" Книга І, рік І, який є офіціозом Блаженнішого Отця Йосифа, тоді Верховного Архиєпископа, а тепер Патріярха, Українська Церква має офіційну назву: „Помісна Українська Католицька Церква Візантійсько-Українського Обряду", а в лапках додано „Греко-Руського". При цьому слід зазначити, що до 1962 року наша Церква і Церква карпаторусинів офіційно окреслювали церковний обряд — греко-руський (рітус рутені). Одначе від того року в папському Шематизмі (Понтіфічіо Анноріо) обряд відносно нашої Церкви замінено на український, а відносно Церкви карпаторусинів залишено — Руський. Значиться ця Церква залишила рітус рутені. Що торкається назви „візантійський", то це панівний обряд на Сході, а до цієї групи належать між іншими греки, болгари, серби, румуни, грузини і українці.

Василь Качмар

Нюарк, Н. Дж.

Роман Кобринський

КИТАЙСЬКА НАРОДНА РЕСПУБЛІКА — СЬОГОДНІ

(4)

Він розповідав про подробиці цієї виправи, в якій брало участь кількасот людей — носильщиків, що постачали шатра, виряд, харчі та наглядачів під час походу в гори. Виправа тривала повних три місяці, починаючи з Качманду в Непалі, і там же кінчаючись. По дорозі вони заклали дев'ять допоміжних баз, а з останньої бази, вже під верхом, вийшли вони лише у двійку: Гіллярі і він, щоб осягнути намічений шпиль. Він родом з Непалю, а Гіллярі — з Нової Зеляндії, марш з останньої бази на шпиль тривав п'ять годин. 29-го травня 1953 року вийшли вони з цієї бази в 6-ій годині ранку і того ж дня здобули перші Мавнт Еверест, найвищий шпиль світу. Тензінґ подарував мені для моєї збірки, рисунок його виправи що його він нарисував з власноручним підписом.

З пристані Тієнтсін виплили ми ввечері 10-го серпня 1980 року, і попливши на північ, наступного дня ми причалили до пристані Чінґуанґ Тао в Богайському заливі. Місто відоме з того, що тут навантажували вугілля з британських копалень для Шанхаю, та є знане ще з фабрик металю і скляної вовни. А опісля ми поїхали автобусом до Шанхай Ґуан, місцевости із стратегічним значенням в борбах з кочівниками півночі, і в друге вийшли на широкий Великий Мур, який доходить тут аж до моря. На брамі вежі прочитали ми напис: „Це перша брама світу". Сусідня місцевість Пейтайго, це знаний морський ресорт; пляж тут простягається на яких десять кілометрів. Є тут вілли Мао, китайської знатті, двір принца Камбоджі Сіханука та вілла ч. 125, що належить до Джіянг Чінґ, вдови по Мао. Робітники, однак, мають тут окремий пляж.

На північ від Шанхай Ґуан показували нам малу святиню Жіночої Вірности з III сторіччя перед Христом. Китай мав також свою Сольвейгу, судженого якої забрали до будови Великого Муру. Вона довго ждала на нього, аж вкінці їй сказали, що він загинув. Далеко на обрії ми бачили шпиль скелі, з якої вона кинулась в море.

Люда, раніше Порт Артур, це третя за величиною пристань закордонної торгівлі, куди причалюють великі 10 тисяч-тонові кораблі. Звідсіля експортують вугілля, ропу, машини, хемікалії, текстильну продукцію. Окупація Люди Совєтським Союзом залишила по собі сліди у назві площі Сталіна, портрету Леніна й ін. Ми оглянули тут фабрику скла і складних артистичних та орнаментальних скляних виробів і побачили всі фази виробництва. Візки підвозили матеріял, як кварцовий пісок, каолін, соду тощо, що їх змішувано у відповідній пропорції і всипувано до млинків, що перемелювали, подрібнювали і змішували всі ці складники в одну одностайну масу. Млини працюють тепер мокрою методою, яка охороняє робітників від силікозу. Мокра метода перемелювання зменшує наявність пилу до півміліграма на кубічний метер маси. Варення маси відбувається у п'яти етапах, де температура доходить до 1.500 Цельзія. З черги оглядали ми видування скляних виробів компресором, формування таких виробів, як: склянки, пляшки, вази, кухлі, флякони і листове скло. Артистичне викінчення ваз, малювання емалійовими фарбами, ґравірування тощо відбувається окремо. Назагал, ця фабрика виробляє яких три тисячі різних родів виробів, що їх експортують до 60-ти країн світу.

Опісля ми оглянули помешкання робітників, що приміщувалися у одноповерхових домах, по дві родини. По східцях ми ввійшли у вузький коридор, зправа спільна туалета і кухня, а навпроти спальня з широким ліжком з дощок, прикритим покривалом, а далі шафа, радіо, машина до шиття. На стінах родинні фотографії. Крізь отвір у стіні, замість дверей, входиться на веранду, де стоять стіл і стільці. 65-річний господар, емерит і його дружина гостили нас чаєм. Пересічний місячний заробіток є 50-60 юанів (1 долар 1.40 юана), молодь заробляє коло 30 юанів в місяць. Місячний чинш — 5 юанів, харчі на особу коштують яких 15 юанів. Закупівля роверу, годинника, радіо чи телевізора належить до люксусу. Ціна роверу 160 до 180 юанів. Бавовняні матеріяли на вбрання — раціоналізовані. На рік і на особу видають шість ярдів матеріялу. Раціоналізовані є також деякі харчі, як: риж, мука, олива, цукор, вепровина. Ощадності в банку процентуються у висоті коло трьох відсотків. Працювати тут уважається обов'язком кожного, звільнені від праці є тільки емерити, студенти і хворі. Лікарська опіка — безплатна. Робітники в місті матеріяльно краще ситуовані, мають легшу працю, хоча фабрики зимою неопалювані, та кращі життєві умови. Працюють шість днів у тижні по вісім годин. Перед працею — обов'язкова політична дискусія.

При відвідуванні міст, місцеві творили біля автобусів формальні шпаліри, бо чужинців вони досі не бачили. Однак їхня поведінка була коректна, без нахабства, ніяких прошаків, як це бувало в Непалі. Вдень ми бачили багато молодих людей на вулицях, вони віком нижче 35 років, становлять 72 відсотки всього населення. Молодь однаково убрана: чоловіки в білих сорочках випущених поверх і в темних штанах. Показавши на вулицю, заповнену молоддю, я спитав нашого провідника, чому вони не працюють, чи не вчаться. Відповідь була: вони працюють, чергуючись на зміну, і саме тепер мають вільне. Чоловіки тут також носять сірої барви уніформу „Мао", запнуту під шию і тієї ж барви штани.

На вулиці серед домів робітників влаштовано для нас попис дитячого садку. Учителька сказала їм: „Приїхали до нас наші друзі — американці. Привітайте їх!" Цей сам попис дітей відбувся у садочку текстильної фабрики, де виховується 200 дітей від трьох до семи років. Тут на сцені відбулася вистава двох одноактівок. Діти були ухарактеризовані і в костюмах, були безоглядно слухняні і добре виховані. Грали свої ролі без закиду. Оплату за дітей в садочку частинно покриває держава, частинно самі батьки. Навчання у школах і лікування — безплатні. Навчання у публічній школі триває п'ять років, в середній школі стільки ж само. В університеті практикується тут також виміна студентів — чужинців. Культурна революція у 1966 році залишила тут великі зміни. Кладеться тепер більшу увагу на знання політичної ідеології чим на академічну, чи технічну фаховість студентів.

(Продовження буде)

ВСІ МАЄМО ДАТИ ВКЛАД У РОЗВИТОК НАШОЇ ЦЕРКВИ

(*Продовження зі стор. 2*)

українці мають велику кількість дуже здібних і досвідчених політичних діячів, багато з них на рівні справжніх державних мужів і дипломатів.

В історії українців були часи, коли в деяких частинах України в наслідок несприятливих історичних обставин лише духовенство мало можливість формулювати і здійснювати політичні ідеї і цілі, але це змінилось. Ми, Слуги Всевишнього і духові батьки та провідники нашого народу, просимо вас, чоловіків і жінок, покликаних вести нас у політичних і національних аспектах, дозволити нам зосередитися на завданні, призначеному нам Богом і Церквою.

Я простягаю дружню руку нашим православним і протестантським українським братам у готовості обняти їх з поцілунком братньої любови. Час й обставини, коли ми були суперниками чи в опозиції один до другого, минули назавжди.

За минулі невдачі в християнській добродійності просимо прийняти наше покірне, покаянне прохання: в ім'я Христа, простіть нам! Допомагаймо відтепер один одному у зміцненні наших окремих Церков. Якщо заіснує між нами змагання, даймо йому вираз у посиленій християнській любові, а саме, хто вдіє більше добра для нашої спільноти.

Усі ми, православні, протестанти й католики, є гілками того ж самого дерева. Волею Бога, засновника Церкви, є, щоб одного дня „всі ми були одно". У радісному вижиданні цього величного моменту готуймося бадьоро й щасливо до великого дня загального поновного з'єднання, намагаючись щодня наблизитися до ідеалу, даного нам Нашим Божественним Спасителем.

Хай майбутність буде освячена любов'ю і пошаною між українцями — протестантами, православними й католиками!

Найсерйозніша, далекосяжна проблема для нашої Церкви сьогодні — це нестача священичих і монаших покликань. Це відчувають усі релігійні віровизнання, також православні Церкви в Америці, але для нас, українців, це питання життя і смерти. Заохота до таких покликань повинна бути головним завданням усієї української спільноти, хоч систематичне культивування таких покликань є обов'язком Церкви.

Існує проблема висвячування одружених кандидатів до духовного стану. Беручи до уваги, що більшість єпископів, священиків і вірних були б прихильниками одруження духовенства, це не повинно приводити нас до помилкового висновку, що це буде розв'язка проблеми духовних покликань.

Очевидно, існує спротив Римського Священного Престола проти висвячування одружених кандидатів взагалі, що відноситься насамперед до Церкви латинського обряду, але впливає також на Східні Католицькі Церкви на Північно-Американському Континенті. Досі еміграція одружених священиків із-за кордону, хоч проти букви папських запоряджень, не натрапила на серйозні перешкоди, якщо вони прибули без надмірного розголосу.

Проте, не припускаймо можливости, що висвячування одружених кандидатів у священики чудодійно розв'яже нашу проблему. Також Східні Православні Церкви, включно з українською, хоч дозволяють висвячувати одружених чоловіків і вимагають менше академічних студій, не мають досить покликань.

Відповідальні люди в нашій Церкві розглядають вже декілька можливих розв'язок, як тимчасові засоби:

1. Значна кількість зрілих освічених мужчин, присвячених Богові й своїй Церкві, можуть бути висвячені на постійних дияконів.

2. Є багато вдівців з університетською освітою, які, після короткого вишколу, можуть бути висвячені на священиків.

3. Мужчини, ознайомлені з веденням церковних відправ, можуть бути призначені лекторами для ведення молитовних практик у відсутності священика. Це дасть змогу священикові обслужити кілька парафій, відвідувати їх у чергові неділі, а в інші неділі лектор буде його заступати.

4. Хоч це ще не є дійсністю, то мова йде про можливість висвячування одружених зрілих мужчин до духовного стану після кількарічної відповідної підготови, які згодом служитимуть Церкві, як допоміжні священики, побіч дійсних парохів.

Священики зазнають багато пошани й любови від українських вірних. Праця священика між українцями є підбадьорлива. Найчастіше нема потреби шукати загублених овечок; вони самі розшукують і домагаються священика. Після тридцяти років праці в З'єднаних Стейтах Америки я можу ручитися за те, що бути священиком між українцями, є приємністю.

Я вірю, що це ствердження українська спільнота ясно усвідомить, і це причиниться до збільшення духовних покликань.

Більшість наших вірних перестали вживати української мови у своєму щоденному житті. В той час, як ми наполегливо закликаємо їх відзискати якнайбільше з дорогоцінної спадщини, принесеної їхніми батьками з України, яку вони так дуже цінують і для збереження якої зробили такі великі жертви, — всіх вас запевняю, що я і мої священики будемо намагатись задовільнити ваші релігійні потреби в мові, яку ви, ваші дружини, часто неукраїнського походження, і ваші діти розуміють. Однак, навіть якщо наші зусил . зберегти українську традицію, оскільки можливо, матимуть лише незначний успіх, кожний священик і вірний повинен розуміти, що вивчення релігійних, культурних, мистецьких і національних скарбів українського народу є обов'язком у кожній українській католицькій громаді.

Завдання зберігати чи то навіть привернути із забуття дорогоцінну українську спадщину буде багато легше, якщо матимемо більше священиків з-посеред найновішої еміграції.

Я вже згадував про те, що після Другої світової війни коло 40,000 українських родин прибули до цієї країни; родин, які були здібні повністю передати своїм дітям українську мову. Якщо ця еміграція дасть нашій Церкві кожного року десять священиків, лише на протязі десяти років ми матимемо 100 священиків, які досконало володітимуть українською мовою. Наша ситуація буде тоді зовсім інша.

Українська національна субстанція може бути збережена тільки через українську родину, родину, яка свідома своєї релігійної і національної приналежности. Навчання дітей релігії в родині й релігійних школах нашої Церкви мусить бути сполучене з вивченням і практикуванням наших релігійних обрядів і традицій, здійснюваних в церкві і дома. Я зобов'язуюсь із своїми священиками зробити все можливе, у співпраці з батьками, для збереження нашої релігійної спадщини, разом із прекрасними обрядовими традиціями нашого українського народу.

Церква, заснована Ісусом Христом, складається з мирян у проводі зі служителями-священиками. Той же Священний Засновник дав Церкві також конституцію: цебто ієрархію, а не демократію в її сучасному політичному розумінні. Проте, хоч це означає, що наступники апостолів, єпископи, ведуть справи Церкви, вони зобов'язані це здійснювати лише в тісній співпраці зі священиками й мирянами, і завжди для добра народу й Бога.

Другий Ватиканський Собор пригадав нам, а то й доручив нам — єпископам і священикам — подбати про більшу співпрацю мирян, ніж це було в недавньому минулому. Ця пригадка була скерована радше до Західньої Церкви латинського обряду, ніж до нас в українській Церкві, бо миряни завжди мали видатну ролю в житті нашої Церкви. Усі парафії були засновані в цій країні завдяки ініціятиві мирян, замешкалих у даних місцевостях. Вони дальше зберігають і піддержують свої парафії, а також усі інші установи нашої Церкви.

Чудова будівля була здвигнена тут, у Філядельфії, 15 років тому, наш український католицький собор. Це гордість нашої Церкви, найбільшої Української Церкви денебудь, включно з Україною, однієї з найбільших Церков у східньому християнському світі. Мій попередник, Високопреосвященніший Архиєпископ Мирослав Любачівський, почав закінчувати внутрішню прикрасу нашого собору, а я продовжуватиму цю працю.

В додатку, напроти собору буде побудована скромна архидієцезальна канцелярія з помешканням для Архиєпископа. Канцелярія і помешкання Архиєпископа приміщені тепер у трьох окремих домах, побудованих майже 150 літ тому, непридатних до вжитку й коштовних для утримання.

Не дивлячись на значні витрати, пов'язані з цими заходами, у світлі теперішньої інфляції, я переконаний, що щедрість українського народу радо їх підтримає.

Я теж продовжуватиму розбудову нашої оселі для старших віком громадян „Вознесіння" біля собору, що її з великою передбачливістю почав Владика Василь Лостен. В пляні є побудова третьої будівлі. Також під серйозною розвагою є побудова дому для немічних.

Багато інших завдань треба також розважити, як зростаючі витрати утримання наших Семінарій; створення постійних освітніх релігійних центрів для дорослих; виготовлення українських і англійських літургійних перекладів, що служитимуть поворотові до наших справжніх Східніх літургійних традицій; підсилення нашого тижневика „Шлях"; зорганізування парохіяльних центрів між нашими вірними — пенсіонерами на Флориді; підготова гідного відзначення 1000-ліття Християнства в Україні в 1988 р.; та інші завдання, про які сьогодні не згадуватиму. Це є велика програма, яка може бути здійснена лише при допомозі і благословенні Всевишнього та при повній співпраці усіх нас, дорогий Божий Люде, і ваших священиків.

†Степан — Митрополит

У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ УРОЧИСТО...

(*Продовження зі стор. 1*)

Вхід з тайними дарами під час Служби Божої.

Архиєпископ Піо Лагі, апостольський делегат у ЗСА (другий справа), який формально перевів інтронізацію Владики Степана.

Владика Константин, єпископ Української Православної Церкви у ЗСА (третій справа) взяв участь у інсталяції як представник Владики Мстислава в асисті отців протопресвітерів Степана Біляка (перший справа) і Артемія Селепини. Біля них Архиєпископ-коадьютор Мирослав Любачівський і о. шамб. Володимир Паска.

Владика Степан промовляє під час бенкету після інсталяції.

ської Католицької Церкви в Америці, заявив, що він приймає цей відповідальний обов'язок, маючи на думці слова св. Письма про страх Божий і віру. Страх — тому, що перед ним стоїть велетенське завдання та відповідальність за долю Української Католицької Церкви не тільки в Америці, але в поневоленій Україні, бо Українська Католицька Церква в Америці є віткою Церкви в Україні. Він згадав тернистий шлях Української Католицької Церкви в Україні і навів слова Папи Івана Павла II, висловлені у філядельфійській катедрі в жовтні 1979 року: „Будьте вірними своєму обрядові, бо цей обряд збереже вашу націю."

Він закінчив проповідь висловом глибокої віри, що разом з мирянами своєї Церкви, „Божими людьми", він зуміє виконати це велике завдання, яке наложили на нього Синод Українських Католицьких Єпископів і Святий Отець, Папа Іван Павло II.

О шостій годині вечора у великій бенкетовій залі готелю „Шератон" у Філядельфії відбувся бенкет, у якому взяло участь понад 1,000 гостей, у тому велике число священиків, монахинь, семінаристів і представників центральних організацій і товариств, як теж Єпископи, які брали участь у Літургії.

Отець шамбелян Роберт Москаль, канцлер Філядельфійської Митрополії, відкрив бенкет, закликаючи всіх співати американський і український національні гимни. Відтак Митрополит Стефан Коціско благословив трапезу.

Програму бенкету вів о. шамбелян Лев Адамяк, парох Церкви св. Трійці в Йонгставні, Огайо.

Під час вечері Коадьютор Мирослав Любачівський відчитав Послання Блаженнішого Йосифа, Патріярха-Кардинала.

У Посланії з нагоди інсталяції Митрополита Сулика і Єпископа Інокентія Лотоцького Патріярх Йосиф Сліпий писав: „Нехай ця історична подія скріплює Ваші сили, щоб наше майбутнє оперти на довготривалій основі, якою є Христос, і на сильній живій вірі; нехай в цю історичну хвилину спливає на Ваші родини і на Ваші справи щедре Боже благословення; нехай ця подія увіллє у Ваші серця щастя, в нашу спільноту — мир і взаємне довір'я, єднаючи всіх у Христовій любові."

Промову українською мовою виголосив Митрополит Максим Германюк, у якій він змалював стан Української Католицької Церкви в Україні і в діяспорі. Він закликав вірних до дальшої відданої праці в користь Церкви, нагадуючи наших перших піонерів у ЗСА і Канаді, які, хоч без відповідної освіти, створили сильні підвалини українських церков та українського культурно-економічного життя в Північній Америці.

Слово англійською мовою виголосив Владика Василь Лостен, даючи докладний перегляд справ нашої Церкви в Америці. Він теж говорив про заслуги і пастирську працю Митрополита Сулика, що і були рішальним моментом його вибору на Митрополита Синодом Українських Католицьких Єпископів.

У мистецькій частині вечора виступив артист-співак Іван Гош, який відспівав при акомпаньяменті Н. Котович „Минули літа молодії" О. Нижанківського та „Дивлюсь я на небо" М. Заремби. Український чоловічий хор „Прометей" під управою Михайла Длябоги відспівав „Закувала та сива зозуля" П. Ніщинського, „Карпати" І. Шамо і „Грай, бандуро, грай" І. Шамо.

Д-р проф. Григор Лужницький говорив в імені мирян, підчеркуючи значення Української Католицької Церкви для українського народу головно тепер, коли Українська Католицька Церква в Україні живе в катакомбах, зберігаючи священні традиції нашої Церкви і культури.

Промова Митрополита Сулика була своєрідною програмою його як Голови Української Католицької Церкви в Америці. Його першим завданням, накресленим для нього Патріярхом Йосифом Сліпим і підтвердженим Папою Іваном Павлом II, буде оживити нашу Українську Церкву. Він також буде старатися знайти способи і заходи для допомоги Мовчазній Церкві в катакомбах України та простягає дружню руку нашим православним і протестантським українським братам у готовості обняти їх з поцілунком братньої любови, бо часи і обставини, коли ці Церкви були суперниками чи в опозиції одні до других, минули назавжди.

Своє ставлення до українських політичних ідеологій і груп Митрополит окреслив так: він працюватиме з усією енергією і запалом для збереження миру і співпраці між різними політичними групами і організаціями, і просить усіх зберігати непорушним і нерозчленованим Український Конгресовий Комітет Америки.

Він просить шановних провідників усіх політичних груп не робити спроби втягування єпископів і священиків у партійну політику. Вони будуть служити невтомно Богові й гуртувати та об'єднувати нарід в Українській Церкві, а політичні провідники будуть тоді вести народ до політичних ідеалів і цілей.

Митрополит Сулик також заторкнув справу покликання, яку назвав найсерйознішою; потім целібату, ординації одружених кандидатів на священиків, будови католицьких центрів для сеніорів та подібного.

На почесному місці на підвищенні між церковними достойниками був теж Архиєпископ Константин, представник Митрополита Мстислава, Голови Української Православної Церкви в ЗСА.

Бенкет закінчено молитвою, яку відмовив Єпископ Інокентій Лотоцький.

Між представниками українських організацій були від Українського Народного Союзу: Володимир Сохан, головний секретар; мґр Уляна Дячук, головний касир; Василь Оріховський, головний організатор; д-р Богдан Гнатюк, головний контролер УНСоюзу, як і згаданий вгорі о. протопресвітер Степан Біляк, також головний контролер УНС.

У Гантері відзначено день народження Патріярха Йосифа

. Дня 22-го лютого ц.р. по всіх церквах Стемфорської єпархії, на зарядження Владики Василя Лостена, відправлено Служби Божі за здоров'я Блаженнішого Патріярха Йосифа. І в церкві св. Івана Хрестителя в Гантері о. парох Антін Павлюк відправив Службу Божу в суботу, 21-го лютого ц.р., о год. 4-ій по полудні. На жаль, о. парох не виголосив відповідної до відправи проповіді і не заінтонував многоліття на честь Патріярха. Один із присутніх в церкві мирян голосно відмовив молитву за Патріярха і вніс многолітствіє, що його присутні спонтанно проспівали.

Першого березня ц.р. старанням Комітету Товариства Св.Софії у Гантері, у мотелі „Марічка", в першій годині по полудні відбулися святочні сходини на пошану Блаженнішого Патріярха Йосифа. Сходини відкрив дир. Йосиф Іванчук. У привітальній промові підкреслив духову велич Блаженнішого, який все своє життя, серце і сумління віддає українській багатостраждальній церкві і народові. Тому весь український Божий люд з вдячности до свого Божого страдника рік-річно у лютому, відзначаючи день його народження, клонить голову перед маєстатом його трудів і терпінь. Молитву за Патріярха відмовив Любомир Лампіка.

Святочну доповідь виголосив голова місцевого комітету Т-ва Св.Софії Андрій Бук. Відтворивши життєвий шлях Патріярха, про який він сам сказав коротко і скромно на одному з попередніх ювілеїв в Римі, доповідач зупинився детально на деяких епізодах з життя Блаженнішого. Доповідач згадав день 22-го грудня 1939 року, коли на Святоюрській горі Слуга Божий Андрей Шептицький таємно висвятив ректора Духовної семінарії о.д-ра Йосифа Сліпого на Митрополита. Нововисвячений Митрополит добачав у тому Боже Провидіння. „Я терпів і ти терпітимеш. Ти мусиш терпіти за Українську Церкву". Коли в червні 1941 року вибухла німецько-большевицька війна над головою Кир Йосифа повис смертоносний Дамоклів меч. Поліція і НКВД шиканують і знущаються над Митрополитом. Першого листопада 1944 року відійшов у вічність Мойсей української церкви Митрополит Андрій Шептицький і на плечі Кир Йосифа ліг увесь тягар відповідальности за долю нашої церкви. 11-го квітня 1945 року Митрополита Йосифа і всіх єпископів нашої церкви ув'язнено. Почався сумний, важкий і довгий похід нашого Митрополита на Голготу — 18-річне заслання на сибірську каторгу. Митрополит терпить, карається, але він не заломився аж до свого визволення, бо було написано „Ти мусиш терпіти за Українську Церкву".

У 1963 році Москва за старанням Папи Івана XXIII звільнила Йосифа Сліпого і дозволила йому виїхати до Риму, де він на Ватиканському Соборі у присутності 2,400 отців Собору ставить вимогу піднести Києво-Галицьку Митрополію до гідности Патріярхату. Папа Павло УІ підніс його до кардинальської гідности і надав титул Верховного Архиєпископа. Слідуючих 18 років Патріярх започаткував новий розділ нашої церковної і народної історії. Багато змінилося за цей час у Вічному місті Римі. Український Рим не пізнати: собор св. Софії, Патріярший двір, церква свв. Сергія і Вакха, Український Католицький Університет, український Чин Отців Студитів, велика бібліотека, музей, грубі томи церковних праць, Товариство св.Софія. Це справді неповторний вклад праці нашого ісповідника Блаженнішого Патріярха Йосифа, яка вже сьогодні дала певні овочі, доказом чого є останні Синоди. Одначе, Патріярх не послаблює своєї праці, своїх старань, бо УКЦерква не є ще вповні узнана Патріяршою Церквою.

Свій реферат прелеґент закінчив двома візіями — пророчими снами, які Патріярх Йосиф мав у Сибіру. Перший — „що він знаходиться в Римі і його вітає Вселенський Архиєрей" здійснився 18 років тому. Другий сон — „що він бачив українську церкву в тріюмфі Воскресення. У Львові церкви відкриті, народ веселий і щасливий, спішить до Святоюрського собору подякувати Господеві за свободу церкви і народу" — покищо не здійснився. Але він здійсниться, бо після Великої П'ятниці наступить славне Воскресення, а Хресна дорога нашого Блаженнішого Ювілята прискорить цей день здійснення довголеліяної мрії.

С.В. по-мистецькому і з почуттям продеклямувала „Владика нескорених" Р. Завадовича та Івана Франка „Каменярі". А.Бук прочитав благословення і подяку від Патріярха за побажання до дня народження і за дар любови (400 дол.), які миряни Гантеру рік-річно посилають до Патріярха Йосифа з нагоди дня його уродин

Святочні сходини закінчено многоліттєм за Патріярха і молитвою „Боже, вислухай благання". Після сходин присутні при каві і солодкому ще довго гуторили, порушуючи останні події, що у нашій помісній церкві створилися після останніх Синодів.

Мирянин

Розмова з меценатом М. Копцюхом

Михайло Копцюх

Задзвонив телефон. Беру слухавку. „То я тут, Михайло Копцюх. Я читаю часописи і виджу, що ви є дописувачем. Хочу вас попросити, щоби ви прийшли до мене. Я чуюся не дуже сильний. Я хотів би щось вам розказати."

Обіцяв я йому, що прийду на другий день. Вже й перед тим чув я про його жертвенність. Заходжу до його кімнати. Кругом якось так скромно. Він — пенсіонер тепер — радіє моїм приходом. В куточку на стіні почесна грамота. „Це від нашого Кардинала Йосифа за мій дар 65,000 долярів на нашу Церкву. Я собі довгі літа казав, що як переживю воєнне лихоліття, то дам на Церкву всі гроші".

— Пане Копцюх, але я довідався, що ви жертвуєте і на інші цілі.

— Так, то є правда! Я став членом клюбу, який знаходиться в Канаді. Але сьогодні я хочу вам показати письмо від Дирекції українських студій у Гарварді. Туди я вислав тисячу долярів. Нас вивела на добру дорогу в краю „Просвіта". В читальні „Просвіти" здобував нарід свідомість. Я вів курси неграмотних, був бібліотекарем. Ой, Шумляни мої рідні, Шумляни... чи я ще вас побачу? — Михайло похилив голову. Був сумний.

— Але ви не сумуйте, дякуйте Богові, що живі.

— Так, я дякую Богові за його ласку! Ще хочу дати на українську енциклопедію. Нам це потрібне. Американці мають енциклопедії великі, а ми сваримось. Критика є потрібна, але коли вона є розумна, а не злобна, — каже пан Михайло.

— Пане Михайле, є така приповідка: ганити потраплять усі нерозумні, але робити краще ні. А скажіть, чому ви хочете ще жертвувати на різні цілі?

— А знаєте чому? — відповідає. Бо я хочу дати добрий приклад! Я не маю шкіл, я був сиротою, батько загинув у Першу світову війну. Я з молодих літ знав, що то важка праця. Одинокою відрадою була для мене церква і читальня. У Німеччині я зрозумів, що нам бракує знання ремесла, науки. І тут, в Америці, так само я переконався, що тебе цінять, якщо ти щось знаєш.

На Церкву, на науку я дам останній сотик, бо Церква і наука — це те, що є найліпше. Колись приїжджали наші люди сюди, то навіть не знали, як називати себе. Вони називали себе так, з якого краю приїхали, але тепер треба жити інакше.

Галасом і криком нічого не здобудемо, щонайбільше — порозганяємо людей.

Декотрі кажуть, що якби будувалася Україна, то ми будемо помагати. А яка ж та поміч буде, коли і тут ми не можемо знайти спільної стежки? Воювати між собою? Яка з того користь? Кому?

Ще довго велася наша розмова. Я був здивований, що в Михайла Копцюха такі тверезі думки: „Але, я вас прошу, прийдіть ще коли до мене, я самий, часто сиджу і нудьгую. І не раз собі гадаю, як то добре, що наше слово прогомоніло у Ватикані, що маємо свою Помісну Церкву, своїх священиків. А ще до того треба науки і християнської любови між собою"

Ми розійшлися. Я обіцяв йому принести щось до читання, бо Михайло Копцюх став і членом Об'єднання Працівників Літератури для Дітей і Молоді.

— О, як я ще щось заощаджу, то дам і на те Об'єднання, бо нарід, який має добрих дітей, може очікувати і сподіватися доброї будучности, — сказав цей найщедріший меценат на церковні і національні цілі Мінеаполісу і Ст. Полу на закінчення нашої щирої розмови. Сам він є довголітнім членом 385 Відділу УНСоюзу, пильно читає нашу пресу і огірчений подіями в громаді після XIII Конґресу.

В. Пакуляк

Інформують про український...

(Продовження зі стор. 1)

переслідувань інакодумців; виступав проти віх форм національного і соціяльного гноблення). У Совєтському Союзі, з огляду на відсутність елементарних прав людини, будь-яке відкрите висловлення своїх поглядів веде до неминучого арешту.

Така організація постала під назвою 'Український національний фронт'. Вже сама назва організації передбачала об'єднання всіх сил, що підтримували ідею незалежности України і які виступали проти будь-яких форм національного і соціяльного гноблення. Організація нараховувала біля 40 членів. Її учасники займалися виготовленням і розповсюдженням позацензурної літератури. Була спроба видавати свій журнал „Український вісник" й альманах „Прозріння" (вийшло по два числа), але через брак необхідних матеріялів і брак творчих сил група залишила цю спробу.

На протязі всього свого свідомого життя Микола Крайник шукав зв'язків з думаючими людьми, намагався нав'язати зв'язки з закордоном. Тому він й повірив відразу Болюкові Іллі Михайловичу, як той представився як один з учасників сучасного підпілля ОУН і заявив, що він має зв'язки з закордоном. Та як не повірити людині, яка просиділа 10 років у тюрмі за участь в ОУН в кінці 40-их років! (Болюк І.М. живе у селі Слобода Долинського району Івано-Франківської области).

За час їхнього знайомства в 1975-1979 роках Микола Крайник передав йому чимало документів групи. Всі вони, як виявилося пізніше, замість того, щоб опинитися в Закордонному представництві ОУН, попадали прямо до органів державної безпеки. Добре вивчивши систему діяльности групи, КҐБ вирішило розгромити її.

Першим кроком був арешт у червні 1979 року Зварича Василя Миколаєвича (1948 року народження, одружений, двоє дітей: Серґій — 1975 року народження, Михайло — 1979 року народження).

15 червня 1979 року Василь, вертаючись додому з радіомайстерні, куди відвіз на ремонт свій телевізор, стрінув на дорозі Ільницького Степана (позаштатного співробітника КҐБ), з яким він працював на Долинському заводі по переробці газу. Ільницький запропонував зайти до кав'ярні; Василь погодився.

Сиділи за столиком, дружньо розмовляли. До них присів Прима (теж співробітник КҐБ). Зварич і Прима почали битися — і тут якраз появився відділ міліції. Операція була підготовлена на високому рівні. Василя заарештували і оскаржили за статтею 206 КК УРСР у хуліганстві.

КҐБ навіть не задав собі труду якось оформити справу з процесуальної точки зору. На судовій розправі, яка відбулася через місяць — 15 червня — навіть 'потерпілий' Прима не відважився сказати, що Василь його вдарив. Але це було й непотрібне для 'наймудрішого, найсправедливішого і непідкупного радянського суду', щоб винести дійсно 'правильний' присуд: 2,5 року позбавлення волі.

Найактивнішим членом УНФ був Мандрик Іван Миколайович, житель міста Болехів Долинського району Івано-Франківської области, 1938 року народження. Він друкував основну кількість літератури групи, був автором низки документів.

Раннім ранком 17-го червня 1979 року Мандрик, як звичайно, поїхав на роботу на керамзитовий завод. Перед обідом на завод приїхала автомашина „Жигулі" (шофер і ще дві особи). Мандрика викликали; він відмовився сісти до авта, тоді його вштовхнули туди силоміць і кудись повезли.

Увечорі до дружини приїхав мужчина на мотоциклі і сказав, що її чоловік поїхав до Івано-Франківська у відрядження. У нашвидку написаному виклику у відрядження було сказано, що його викликали для виконання робіт у тресті. Дружина дуже здивувалася, чому чоловік не зайшов додому, і як він міг поїхати у відрядження, коли у нього в хаті хвора мала дитина.

У середу 20 червня дружину викликали у міськвиконком і наказали їхати в обласну прокуратуру, мовляв, з чоловіком щось трапилося. У прокуратурі Івано-Франківська їй сказали, що у вівторок її чоловік у приступі схізофренії вискочив з п'ятого поверху гостинниці 'Україна' в Івано-Франківську (працівники гостинниці чомусь не пригадували, щоб хтось впав). Коли показали тіло небіжчика, рідні помітили: перебите передніся, синяк під лівим оком, знаки від ударів на голові і з лівого боку тіла ножова рана. Всього цього чомусь на було у протоколах огляду трупа.

Після трагічної смерти Мандрика Івана Миколайовича в надрах КҐБ, дружина залишилася з трьома маленькими дітьми: Іван — 1969 року народження, Петро — 1970 року народження, Микола — 1974 року народження.

28 вересня 1979 року в м. Мари Туркменської ССР заарештували Крайника Миколу Михайловича. Того дня він ночував з робітником того ж управління Дакусом Михайлом на квартирі у Фомина, теж робітника того самого управління. Несподівано в 2-ій годині ночі до кімнати вдерлася міліція.

— Ваш сусіда Іванов скаржиться, що ви напилися і бешкетуєте на коридорі.

— Та у нас немає сусіда з таким прізвищем, — відповів Фомин.

— Все одно, поїхали в міліцію, там розберемось.

Дакуса і Фомина випустили наступного дня. Крайника посадили на 10 діб за злісне хуліганство.

8 жовтня він був уже в Івано-Франківську. 9 жовтня 1979 року мешканців с. Солуків примусили пригадати давно забуті воєнні роки. Коло 7-ої години ранку до села приїхав автобус „Ікарус", в якому було щось з 40 каґебістів. Пізніше приїхало ще декілька машин. Обшук робили відразу в шістьох хатах.

За час слідства обшуки в хаті Крайника відбулися три рази, перекопали город, двічі викидали сіно з повітки (правда, назад його скласти забували). 20 листопада 1979 року на околиці села найшли бідон з якимись матеріялами групи. Цього було досить для винесення оскарження. Суд відбувся багато пізніше.

Про період ув'язнення під час попереднього слідства відомо дуже мало. Але й те, що відомо, дає змогу зрозуміти міру 'гуманности' 'радянської' влади. Крайник у в'язниці важко захворів: язва шлунка, хвороба печінки, атеросклероза, хвороба очей. У червні 1980 року тюремні власті були змушені перевезти його до Львова до тюремної лікарні.

12 серпня 1980 року в приміщення Івано-Франківського обласного суду почався судовий процес над Крайником. Як відомо, в СССР закритих судів немає, отже суд був відкритий.

Але все почалося з того, що рідних про початок суду не повідомили. Пізніше, коли вони в четвер 14 серпня приїхали до Івано-Франківська, до залі їх не пустили. Стражники сказали дружині Крайника, що вони спізнилися на 5 хвилин і що заля вже 'виповнена' (це були співробітники обласного управління КҐБ і дружинники). Наступного дня родина Крайника приїхала на 2 години скоріше до початку судового засідання. І знову без успіху. О годині 9:45 солдати внутрішніх військ випровадили всіх зі залі: туди знову впустили постійних відвідувачів.

Дружина Крайника хотіла залишитися на залі. Її схопили два солдати, викрутили руки і потягнули до виходу. Дарія ставила опір. Солдати міцно штовхнули її так, що аж скло вилетіло з дверей. Все скінчилося тим, що Дарію Крайник завезли у відділення міліції і оштрафували на 20 рублів.

Дістатися на залю вдалося щойно 21 серпня на проголошення вироку.

21 серпня 1980 року Івано-Франківський обласний суд під головуванням судді Василенко Галини Демидівни (прокурор: Городько, адвокат: Кабицький) у справі ч. 98 визнав Крайника Миколу винним за статтями 62, 64 і 208 КК УРСР і засудив на сім років ув'язнення у таборі суворого режиму і три роки заслання.

Від 21 листопада 1980 року Крайник відбуває термін покарання у таборі суворого режиму в Мордовії. Його адреса: Мордовська АССР, ст. Потьма, пос. Барашево, ЖХ-358/3-5.

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редагує Омелян Твардовський

ЧЕРГОВІ ВИСТУПИ ВІДБИВАНКОВИХ ДРУЖИН „Ч. СІЧІ"

УСВТ „Ч.СІЧ" — „ДЖЕЛЛІФИШ" ВК 1:2 сети
КЕМДЕН УМСА ...2:0 сети
УСВТ „Ч.СІЧ" — РІНҐВУД ВК...1:0 сети
УСВТ „Ч.СІЧ" — САВТ РИВЕР ...0:1 сети

Дня 14-го березня чоловіча дружина „Ч.СІЧ" взяла участь у черговому турнірі Відбиванкової Асоціяції ЗСА, який відбувся в Кемдень, південний Ню Джерзі. Змагання у цьому турнірі проходили системою подвійної елімінації. „Ч.Січ" відбула чотири зустрічі, з яких дві виграла з Кемден УМСА 2:0 і відбиванковим клюбом „Рінґвуд" 1:0, а два змагання програла з клюбом „Джелліфиш" 1:2 і білорусами з „Савт Ривер" 0:1 у висліді чого не дійшла до кінцевих, фінальних ігор.

У загальному наша дружина заграла в цьому турнірі нижче своїх можливостей, а в додатку вже на початку перших змагань Юрій Темницький, один із ключевих змагунів „Ч.Січі", зазнав контузії ноги (звихнення), що це більше послабило склад. У складі дружини цим разом виступали: Н. Паславський, М.Паславський, Ю. Темницький (тільки в першій грі), П. Гунчак, Д.Емич, Т.Кольмжн, Б.Іваськів, А.Торок. Ланковий д-р Т.Гунчак.

НОВИЙ УСПІХ ЖІНОЧОЇ ДРУЖИНИ

В дні 15-го березня ц.р. жіноча дружина „Ч.Січі" відбула поїздку до Ню Йорку, де взяла участь у турнірі Відбиванкової Асоціяції ЗСА, що його влаштував Нюйоркський Відбиванковий Клюб у залі Барнард коледжу.

У цьому турнірі взяло участь десять добірних дружин із трьох стейтів, між якими українські здобули почесне третє місце. На початку гри проходили круговою системою в двох рівних підгрупах по п'ять дружин. „Ч.Січ" у своєї підгрупі перемогла: „Бродвей Бей І" 15:12, 15:9, „Биг Еппел" 15:6, 15:9, ремісувала з „Джемс" 15:12, 13:15 та зазнала поразки з „Берген" 11:15, 12:15, у висліді чого зайняла друге після „Берген місце і тим самим ввійшла до чвертьфіналу турніру.

В чвертьфіналі „Ч.Січ" елімінувала сильний клюб із другої групи „Мейплс" вислідом 15:9, 15:11, завдяки якому ввійшла до півфіналу турніру. В півфіналі українки почали з успіхом, перемагаючи клюб з Ню Гейвену в першому сеті 15:11, але після цього наша дружина втратила ініціятиву і суперниці вибороли перемогу в двох чергових сетах 5:15, 11:15 і таким чином „Ч.Січ" остаточно зайняла почесне третє місце турніру. Склад „Ч.Січі": М.Ганич, П.Котляр, Л.Тицька, І.Паславська, С.Моравська, К.Вайс, М.Стратон, І.Дармохвал.

НОВІ УСПІХИ ЗМАГУНА ПЛАВАЦЬКОЇ ЛАНКИ „Ч.СІЧІ" МАРКА СЛИЖА

Багатократний першун УСЦАК, один із найвизначніших змагунів плавацької ланки „Ч.Січ" та під сучасну пору плавацької дружини середньої школи Герші, Пенсильванія брав участь у Стейтових змаганнях за першенство, що відбулися в днях 6-го і 7-го березня ц.р. у великому басейні Стейтового університету Пенсильванії. В цих змаганнях могли брати участь тільки ті змагуни середніх шкіл, які в попередніх регіональних виступах осягнули вимаганий час Стейтовою Атлетичною Асоціяцією (PIAA). Марко змагався в штафеті 4х50м. змінним стилем, в якій, осягнувши час (1.43.6), на всіх 30 дружин його дружина вийшла 14-ою.

У часі лігових плавацьких змагань середніх шкіл округи Герісбургу, що відбулися 21-го лютого ц.р., Марко здобув друге місце у 100-метрівці грудним стилем і п'яте місце у 200-метрівці змінним стилем. У штафеті 200 м. змінним стилем дружина Марка здобула перше місце і рекорд округи — 1.44.2 секунди.

(от)

УСК НЮ ЙОРК- СК „Блекпул" 3:0
УСК НЮ ЙОРК - Тандерболт" 4:0

У двох чергових першенських змаганнях II Дивізії Космополітальної Ліги Ню Йорку перша дружина Українського Спортового Клюбу з Ню Йорку здобула дальші чотири цінні точки, завдяки яким вона опинилася на спільному четвертому місці в показнику табелі ігор з ПСК Бруклином і СК „Блекпулом".

В обидвох зустрічах УСК заграв на вищому рівні, весь час тримав ініціятиву і завдяки продуктивному нападові здобув „сухі" перемоги, до яких у великій мірі спричинився знаменитий воротар Андрій Гринюк.

Переможні голі для УСК-у здобули: Ферарі, Бернарський і Орляндо. Склад дружини УСК-у в цих змаганнях: А.Гринюк, Р.Сільва, Р. Ферарі, А.Кареглис, Б.Жовтий, О.Медейро, Д.Боргис, С.Коваленко, Р.Бернарський, А.Ґіва, С.Медейро, О. Вербицький, І.Гупало.

Показник табелі ігор II Дивізії Космополітальної Ліги 16-го березня 1981 року

	ігор	точок
Ґрінпойт СК	13	22: 4
Вайкінґс СК	13	20: 6
СК „Блекпул"	14	14:14
УСК Ню Йорк	14	13:15
ПСК Бруклин	12	13:11
СК „Ґоя"	14	13:15
Квинс Юнайтед	14	11:17
Тандерболт	13	10:16
Асторія Ред Л-с	13	4:20

(ск)

Відбулися річні загальні збори УАСТ „Черник" Детройт

Річні 31-ші загальні збори УАСТ „Черник" Детройт відбулися у неділю, 1-го березня ц.р., і ними проводила президія у складі: інж. В. Кізима — голова й інж. В. Гнатчук — секретар. Звіти уступаючої управи вказували на пророблену працю Товариства не тільки на спортовому відтинку, але також і на громадському. З важливіших успіхів можна відмітити широкозакроєну працю ланки копаного м'яча під проводом Х. Шалая, що начислює 135 активних змагунів в усіх вікових групах, як і ствердження факту кількарічного існування і систематичної активности дівочої ланки копаного м'яча, як теж зорганізування нової жіночої ланки „ракетоболу".

Згідно зі звітом фінансового секретаря А. Крупського, Т-во в цьому діловому році виказало дохід на суму 1,729.90 долярів, з чого 1,308.47 дол. являється відсотками з будівельного фонду. Це є перший недефіцитний рік УАСТ „Черник" від часу, коли воно перейшло на „комірне" і з днем 31 грудня 1980 року стан каси був 15,031.14 долярів.

Помітне враження на всіх присутніх зробило благословення та заклик до дальшої спортової праці для добра української молоді, громади і нації, переслане листом від нововисвяченого єпископа Іннокентія Лотоцького, що його відчитав голова В. Дигдало.

Після уділення абсолюторії уступаючій управі на пропозицію Номінаційної комісії, яка працювала в складі — М. Шумило, О. Шалай і Л. Серафин, вибрано нову управу в такому складі: В.Дигдало — голова; Р. Качмар — перший заступник; інж. В. Гнатчук — другий заступник; Т. Сливка і У. Мазяк — секретарі; Х. Шалай — ланковий копаного м'яча; Л. Серафин — спортова референтка; І. Шумило — імпрезова, інж. В. Кізима — пресовий референт; А. Качан, Н. Татарський, Б. Кикіш, Л. Круп'як, д-р Ю. Тарнавський, М. Фідор. Контрольна комісія: А.Крупський, Я. Конопада, В. Кузьмин; Товариський суд: Р. Дідицький, О. Шалай, д-р Р. Качмар. Пост фінансового секретаря передано до кооптації новій управі. Після закінчення цих зборів перевибраний голова В. Дигдало попросив присутніх на скромну перекуску, під час якої вже неофіційно продовжувалися дискусії над актуальними проблемами Товариства.

Володимир Кізима

УСО „Тризуб" — „Гунґерія" — 3:2

У чергових першенських змаганнях „Мейджор Дивізії" Пенсильванійської Ліги копаного м'яча, що відбулися 22-го березня ц.р., „Тризуб" здобув дуже важливу перемогу з мадярським клюбом „Гунґерія" вислідом 3:2. До перерви „Тризуб" провадив 3:0, але в другій половині мадяри стрілили два почесні для себе голі.

Переможні голі для „Тризуба" здобули: Санторо 2 і Насер. Склад „Тризуба" у цих змаганнях був: Когут, Лоза, Кульчицький, Болс, Козак, Беднарський, Римарчук, Коннер, Санторо, С. Гант, І. Гант, Харченко, Насер.

Показник табелі ігор „Мейджор Дивізії" 23-го березня 1981 року:

	Точок
Баєрн СК	21
Полиш Іґелс	14
Данубія СК	12
Інтер	12
УСО „Тризуб"	11
Гунґерія	9
Ерцґебірґе СК	8
Лайтґавз СК	8
Джерманс-Гунґерієнс	8
Фінікс СК	7

(ік)

УСВТ „Чорноморська Січ" — Ошен Кавнті СК 7:0

У других першенських змаганнях весняної рунди сезону „Мейджор Дивізії" Шейфер Ліги Ню Джерзі, що відбулися 22-го березня ц.р., „Ч.Січ" здобула високу перемогу з клюбом „Ошен кавнті", який у показнику табелі ігор займає передостаннє місце. Вже до перерви „Січовики" вели рахунком 2:0, що його здобули Ткач і Благий. У другій половині відзначилися нові „дебютанти" — Микуляк, дуже надійний Павло Гунчак, а також Чарний і А.Бакун. Один голь влетів у сітку воріт гостей із самовбивчого стрілу оборонця „Ошен кавнті". Приємно, що в цих змаганнях „Ч.Січ" виступила в повному складі з українськими змагунами: М.Хамуляк, Ю.Бакун, В. Ткач, М.Чарний, Д.Бакун, П.Коваленко, А.Бакун, В. Коваленко, І.Чижович, П. Гунчак, Д.Благий, М.Микуляк, Р.Ганич, А.Охрименко — провідник.

Показник табелі ігор „Мейджор Дивізії" 23-го березня 1981 року.

	Точок
ПАЛ Пассейк	14
Ґоя СК	13
Ч.Січ	13
Інтер-Сербія	13
Армініянс	12
СК Рома	11
ЄК Вісла	8
Полиш Фалконс	6
Ошен кавнті	1
Румунський СК	0

(от)

УСО „ТРИЗУБ" — ЕРЦҐЕБІРҐЕ СК 1:0

Цими змаганнями, що відбулися 15-го березня ц.р., перша дружина „Тризуба" успішно розпочала другу половину сезону в „Мейджор Дивізії" Пенсильванійської Ліги. Переможного ґоля у цій зустрічі для „Тризуба" здобув Коннер. Після цих змагань „Тризуб" займає в показнику табелі ігор п'яте місце. В складі дружини в цих змаганнях виступали: М. Когут, Е. Лоза, Д. Кульчицький, І. Хромяк, Т. Козак, А. Беднарський, Д. Болес, А. Римарчук, Й. Коннер, Б. Санторо, Ц. Гант, І. Гант, П. Насер, І. Харечко. Провідник М. Юрчак, тренер Ю. Літинський.

У передзмагу резерва „Тризуба" перемогла резерву Ерцґебірґе вислідом 2:1. Переможні голі для „Тризуба" стрілили: М. Хромяк і Т. Нолан.

Показник табелі ігор „Мейджор Дивізії" Пенсильванійської Ліги копаного м'яча, стан у дні 15-го березня 1981 року.:

	Точок
Байерн СК	19
Поліш Іґелс	14
Данубія СК	12
Інтер СК	10
УСО „Тризуб"	9
Гунґерія	9
Лайтґавс СК	8
Ерцґебірґе СК	8
Юн. Джерман — Гангеріянс	6
Фенікс СК	5

/ік/

ДИСКУСІЙНИЙ ПАНЕЛЬ „ЗЕРЕВА"

Філядельфія, Па. — Об'єднання Українських Академічних Товариств „Зарево" — відділ у Філядельфії влаштовує тут в неділю, 12-го квітня ц.р., о год. 4-ій по полудні в Українському Культурно-Освітньому Центрі при 700 Сідар ровд в Абінґтоні Па., дискусійний панель на тему: „Поїздки в Україну" (куди вони ведуть і як з них користати). В панелі беруть участь: Надія Світлична, Дора Горбачевська, Валентин Мороз, мол.

КОНЦЕРТ ВІДДІЛІВ УМІ В ІРВІНҐТОНІ

Ірвінґтон, Н.Дж. — В суботу, 11-го квітня ц.р., о год. 6-ій вечора тут в Українському Народному Домі при 140 Проспект авеню відбудеться концерт Відділів Українського Музичного Інституту Філядельфії, Ню Йорку і Нюарку-Ірвінґтону. В програмі візьмуть участь 26 студентів, а також смичковий ансамбль УМІ у повному складі, диригент Рафаїл Венке і ансамбль „Промінь", диригент Богданна Волянська; акомпаньямент — Соня Шерег.

ТРАДИЦІЙНЕ ПАТРІЯРХАЛЬНЕ СВЯЧЕНЕ

Ню Йорк, Н.Й. — В суботу, 9-го травня ц.р., о год. 5-ій по полудні тут в залі Українського Народного Дому при 140-42 Друга авеню відбудеться традиційне патріярхальне свячене з відповідною програмою.

НЕ ТОЙ ВІДДІЛ

У статті „Постанови Метрополітального Відділу УККА в Детройті", надрукованому у „Свободі", ч.45 з 10-го березня ц.р., у списку організацій — учасників зборів, автори статті помилково подали 210-ий Відділ СУК „Провидіння". Натомість має бути „СУК „Провидіння" — 26-ий і 233-ій відділи".

Мадридський...

(Продовження зі стор. 2)

представником проблеми, численні дипломати підкреслювали, що фактично реченець закінчення Мадридської конференції закінчився уже три тижні тому, але комуністичні країни не допускають до підписання кінцевого документу, безконечно говорять про розброєння в Европі, стосують „філібастер" у відношенні до справ гуманітарних, що входять до так званого третього кошика Гельсінкських угод і тому не дивно, що світова преса й інші засоби масової інформації зі здивуванням запитують, що властиво роблять представники 35-ох держав в Мадриді. „Трудно було б мені відповісти на таке запитання преси, — заявив один з европейських дипломатів, — бо якщо б дійсно опублікувати все те, що ми досі обговорювали і так прийняли, то наша праця викликала б тільки сміх".

А репресії тривають

Уся ця деструктивна поведінка комуністичних представників на Мадридській конференції проходить в атмосфері посилених репресій комуністичних режимів проти своїх же таки інакодумців і проти правозахисних рухів у комуністичних країнах, а також посиленого наступу на неросійські культуру, мову, історію, літературу тощо. Згадати б тільки про опублікований недавно на Заході „відкритий лист" Юрія Бадзя до російських та українських істориків із гострою критикою сучасних тенденцій у „совєтській історіографії", завдання яких є знищення національної самобутности і привернення, — як говориться у совєтській пропагандивній літературі, — „древнєруської єдности". „Волею сучасної радянської історіографії, — пише Ю. Бадзьо, — українців і білорусів „поглинули рускі племена", „давньоруська народність", „руський народ" і так далі. Дореволюційна чорносотенна концепція „єдиного руського народа, от Карпат до Тихого океана" відновлена радянською історіографією".

Це тільки маленькі винятки „великопростірної політики" і шовіністичного поступування комуно-московських імперіялістів, що її вони систематично проводять у життя, головно в останніх трьох десятиліттях.

Із цього і висновок, що вже найвищий час, щоб країни Заходу позбулись ілюзій щодо можливостей „розрядки" та мирного співіснування з Москвою у таких чи інших формах і прийняли концепцію розвалу єдиної існуючої в світі комуно-московської імперії та побудови на її руїнах національних держав поневолених народів. Це, на нашу думку, єдиноправильна концепція на якій повинна спиратися стратегія Заходу, бо джерелом всього зла не є тимчасова совєтська військова перевага над Заходом, а саме існування тоталітарної і агресивної московської імперії, без знищення якої не буде миру в світі. Ще колись відомий югославський мислитель Мілован Джілас заявив, що „неефективність системи не можна усунути жадними способами, бо ця неефективність є складовою частиною самої системи". Слова Джіласа говорять самі за себе і не потребують коментарів.

ДЕРЖАВНИЙ ДЕПАРТАМЕНТ відмовив продовжити візу відомому совєтському експертові від справ З'єднаних Стейтів Америки і Канади Ґеорґієві А. Арбатову, який перебуває в цій країні від 25-го березня, а тепер хотів залишитися, щоб взяти участь в політичній дебаті на телебаченні. Державний секретар Александер Гейґ заявив, що це сталося у відплату за те, що Москва не дозволила представникові ЗСА виступити на совєтській телевізії. Ґеорґій Арбатов, як відомо, є членом Центрального Комітету КПСС і головою інституту для студій проблем ЗСА і Канади.

В Асторії вшанували пам'ять ген.хор. Т.Чупринки

Асторія, Н.Й. (Н.Н.). — В неділю, 15-го березня ц.р., українська громада в Асторії, з ініціятиви Організацій Українського Визвольного Фронту, відзначила 31-ші роковини з дня геройської смерти на полі бою Головного Командира Української Повстанської Армії ген.-хор. Романа Шухевича-Тараса Чупринки.

Службу Божу в намірені українського народу і Панахиду за душу сл.п. Т.Чупринки відправив парох церкви Чесного Хреста о. Христофор Войтина, ЧССВ, співав церковний хор під диригентурою Осипа Длябоги. Під час Служби Божої,а також Панахиди стояли з прапорами українські католицькі ветерани і представники ОУВФ.

У пополудневих годинах відбулися в Домі Спілки Української Молоді Америки святочні сходини, на яких д-р Аскольд Лозинський, голова Крайової Управи СУМ-А, виголосив добре опрацьоване святочне слово. Доповідач схарактеризував життєвий шлях і боротьбу ген.-хор. Тараса Чупринки, заявляючи, що розпочатий неустрашимою УПА бій під командуванням Романа Шухевича продовжується досьогодні, хоч дещо зміненими методами.

Свято відкрив голова 35-го Відділу ООЧСУ Іван Вітюк, а два юнаки Михайло Галатин і Роман Мочара віддали перед портретом Чупринки салют Головному Командирові. Сумівці Теодор Боднар і Михайло Микитів деклямували настроєві вірші про Чупринку, а капеля бандуристів при Осередку СУМ-А під керівництвом Володимира Лехіцького відіграла декілька повстанських пісень на бандурах. Мистецькою програмою проводила Марія Нестерчук, заступниця голови Головної Управи ОЖ ОЧСУ і головна виховниця в Осередку СУМ-А в Асторії. Святочні сходини,у яких взяло участь біля 100 осіб, закінчилися спільним відспіванням національного гимну.

Ґете й українська література

Дня 12-го січня цього року в Мюнхені відбувся німецько-український симпозіюм Української Вільної Академії Наук у ЗСА (Ню Йорк) присвячений Ґете й українській літературі. Симпозіюм відбувся в Ніфембурзькій палаті у приміщеннях Фундації Карла Фрідріха фон Сіменса. Симпозіюм зорганізував проф. д-р Юрій Бойко, уповноважений Академії на Німеччину.

У програму симпозіюма ввійшли такі доповіді: „Аспекти модерних дослідів над творчістю Ґете", проф. д-р Г.Мотекат, Мюнхенський університет; „Фауст" Ґете в українському перекладі М.Лукаша", проф. д-р Юрій Бойко; Мюнхенський університет: „Лірика Ґете в українських перекладах", проф. д-р Володимир Жила: Тексас Тек університет: „Ґетевські фаустівські мотиви у Юрія Клена (Освальда Бурґгарта)", доцент д-р І.Качуровський, Український Вільний університет: „Старе право" й революція в'Еґмонті'', проф. д-р Д.Борхмаєр, Ерлянгський університет.

У програмі симпозіюма виступав також доцент д-р Мирослав Антохій, Мюнхенський університет.

Програмою симпозіюма керував проф. д-р Ніколяс Лобковіч, ректор Мюнхенського університету. Ректор Лобковіч мав вступне й заключне слово. Він чітко підкреслив потребу міжнаціональних контактів та тісної співпраці в ділянці літератури.

Усі доповіді виголошено німецькою мовою. Після кожної доповіді були цікаві запити й дискусії. Програма симпозіюма тривала п'ять годин і проходила в присутності численної публіки (біля 85 осіб).

Було багато визначних німецьких науковців, професорів Мюнхенського, Українського Вільного й інших університетів. Від української громади на симпозіюмі були єпископ д-р П.Корниляк, архипресвітер П.Дубицький, д-р Н.Плющ, д-р М.Дем'янів, мгр Антін Мельник з дружиною від Центрального представництва української еміграції, редактор Володимир Леник від „Шляху Перемоги" та інші.

Н.Н.

В Ню Йорку відбулися загальні збори „Самопомочі"

У неділю, 15-го березня ц.р., відбулися в залі Академії св.Юра многолюдні, бо з участю 476 членів, загальні збори членів Федеральної Кредитової Кооперативи „Самопоміч" у Ню Йорку — першої, найстаршої й зараз найсильнішої української кредитової кооперативи у ЗСА.

Збори відкрив і їх вів у пополудневих годинах президент кредитівки адв.Роман Гуглевич, відчитавши на самому початку листу членів, що відійшли у вічність в останньому році, яких пам'ять вшанували приявні повстанням з місць та однохвилинною мовчанкою.

Отець Севастіян Шевчук, ЧСВВ, з церкви св.Юра провів молитву, а секретар інж. Іван Гурик відчитав протокол із попередніх загальних зборів, що його прийняли приявні одноголосно.

Звіти за останній рік зложили по черзі: президент адв. Роман Гуглевич, скарбник інж. Іван Гурик, член Кредитового комітету інж. Осип Бурачок та голова Контрольної комісії мгр Дмитро Косович.

Звіти дали ясний образ росту кредитівки, яка за час 30-річного існування розвинулася в могутню українську фінансову установу, майно якої на кінець 1980 року досягнуло суми 32,700.472.7о долярів, себто зросло за тільки один рік на 5,533,443, 44 дол.; ощадності якої зросли до суми 30,346.929.83 дол., себто зросли за один тільки рік на суму 5,063,299. 79 дол., а резерви, що є покажчиком фінансової сили установи та додатковим забезпеченням ощадностевих вкладів поза урядовим забезпеченням до висоти 100.000.00 дол., — до суми 1,532,070.09 дол.

Ця тенденція до росту проявилася й у останніх двох місяцах 1981 року. І так майно зросло на кінець місяця лютого б.р. до 33, 262,930.72 дол., себто на 6, 523,073.16 дол. за останніх 12 місяців, а ощадності — до суми 31,277,310.56 дол., себто на 6,202,542.04 дол., за останніх 12 місяців.

Якого великого розмаху досягнула кредитівка й якою корисною вона стала для своїх членів і цілої української громади, показувало хоч би те, що за час свого існування вона:

а) Уділила позичок на суму 60,103,735.37 дол.,:

б) Виплатила членам дивіденди в сумі 9.845,021.77 дол.;

в) Виплатила родинам померлих членів з титулу зовсім безплатного для членів життєвого забезпечення суму 265,173.38 дол.;

г) Відписала членам їхні позички на суму 288,691.78 дол. по причині їхньої смерти з титулу також зовсім безплатного для членів забезпечення позичок на випадок смерти чи повної непрацездатности:

г) Виплатила високі суми дотацій для шкіл, молодечих, мистецьких, культурних та інших організацій для уможливлення їхнього існування та продовжування їхньої праці в нашій громаді.

Хоч останній рік був роком певної економічної кризи в Америці та дуже складної фінансової ситуації, в наслідок якої чимало банків і щадниць потрапили в поважні фінансові труднощі, кредитівка „Самопоміч" була в спроможності відкрити нові роли ощадностевих вкладів у формі високоопроцентованих 30-місячних і 6-місячних ощадностевих сертифікатів, які до кінця року досягнули суми 7,497,619.39 дол., на кінець місяця лютого 1981 року суми 9,987,397.87 дол. — і без труднощів платити відсотки.

Хач чимала кількість американських банків змушена була обмежити, а то й припинити видавати позички, наша кредитівка зуміла видати за 1980 рік позичок на суму 4,229,999 долярів.

Наша кредитівка і в останньому році не була скупою в уділюванні дотацій для наших шкіл, молодечих, культурних чи інших організацій.

Вона без труднощів покрила біжучі адміністативні видатки і зуміла замкнути рахунок приходів і розходів надвишкою у висоті 279,927 71 дол., себто на 92,402.51 дол. більшою від попереднього року.

Зі словами признання виступили представники Централі Української Кооперації (ЦУКА) в особі голови дирекції УКА інж. Дмитра Григорчука, голови Централі й відділу Об'єднання „Самопоміч" в особі радн. Богдана Ластовецького, як також о.Севастіян Шевчук, ЧСВВ, від парохії й шкіл св. Юра. Після короткої дискусії збори одноголосно уділили абсолюторію завідуючим органам кредитівки за 1980.

Опісля приступлено до вибору трьох членів Ради директорів та одного члена Кредитового комітету. На внесок номінаційної комісії, що її був покликав до життя згідно з приписами статуту президент кредитівки в складі: Володимира Сидоренка, як голови; д-р Романа Осінчука й інж. Івана Мокрівського, як членів, та Олімпії Роговської, як заступниці, що його предложив голова номінаційної комісії, збори одноголосно обрали на трирічну каденцію в склад Ради директорів д-р Івана Флиса, інж. Любомира Зелика та Миколу Ганущака, а в склад Кредитового комітету інж. Осипа Бурачка.

Під кінець збори одноголосно постановили вислати привітання та побажання для новоіменованих Владик, а саме для Єпископа Інокентія Лотоцького, ЧСВВ, який через довгий час був ігуменом і парохом церкви св. Юра в Ню Йорку та залишився в пам'яті українців Ню Йорку як незвичайно добрий священик і український патріот — гідний вивищення його на трон Архиєрея - Владики, як також для Владики Степана Сулика, покликаного на становище Архиєпископа й Митрополита філядельфійського, який також втішається симпатією серед кругів українського громадянства.

Закінчено ці збори повідомленням предсідника про те, що відзначення 30-річчя нашої кредитівки в Ню Йорку відбудеться 30-го травня б.р. Службою Божою в Церкві св. Юра та святковим обідом у великій залі Народного Дому в Ню Йорку, як також запрошенням приявних на перекуску до буфету, яку зготовили службовички кредитівки.

інж. І.Гурик

ДО ВАШІНҐТОНУ ПРИБУВ заступник польського прем'єра Мєчислав Яґельскі з метою обговорити питання допомоги ЗСА для Польщі. Польща є у важкій ситуації і потребує допомоги не лише у фінансах, але також у харчах. Деякі харчі вже видаються споживачам на картки, інших стає щораз менше, а до жнив дуже далеко. Закордонний борг Польщі зріс до приблизно 27 більйонів долярів і сама обслуга цього боргу вимагає річно понад три більйони долярів.

ПЕРЕГОВОРИ МІЖ ПРЕДСТАВНИКАМИ Департаменту праці і юнією вуглекопів, які знову мають розпочатись у Вашінґтоні, стоять під знаком запитання, бо федеральний уряд дуже незадоволений, що копальняні робітники такою великою більшістю голосів відкинули попередній тимчасовий договір, який забезпечував за вуглекопами 36 відсотків підвишки платні на протязі трьох років тривання договору і ґарантував їм повне медичне забезпечення та вирівняння життєвого рівня кожного року. Вуглекопи натомість домагаються 52 відсотки підвишки платень і погрожують, що від цієї вимоги не відступлять. Арґументи про інфляцію, занепад економії, безробіття їх не переконують. Вони теж погрожують, що звільнять з обов'язків президента юнії Сема Чирча, який прихильно ставився до пропозиції Уряду.

ПСИХІЯТРИ, які переводять бадання атентатчика Джона Гінклі кажуть, що розмови і знайдені в готелевій кімнаті листи і документи вказують, що Гінклі міг діяти під враженням телевізійного фільму „Таксі драйвер", у якому в ролі проститутки виступає молода 18-літня Джоді Фостер. До неї Гінклі писав любовні листи, які однак не вказують на його готовість виконати будь-який атентат. Роберт де Ніро грає в тому фільмі ролю таксівкара, який підготовляє замах на політичного діяча. Службовці ФБІ довідавшись про його замір намагаються обеззброїти атентатчика і в сутичці він забиває проститутку і ще одного пасажира. Лікарі-психіятри застановляються, чи цей фільм не мав впливу на Гінклі, як також його бажання звернути на себе увагу вже згадуваної фільмової артистки Джоді Фостер.